

SLOVENSKI

Poročevalec

Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca«
— Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-24 — Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50/III, telefon 45-75 in 46-71 — Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardejeva ulica 5, telefon 38-98, za ljubljanske naročnike 24-63 za zunanje 38-32 — Poštni predaj 28 — Tek. račun NB 601-90321-4 — Mesečna naročnina 146 din

Sprejem burmanske gospodarske delegacije na ljubljanskem kolodvoru

Sprejem burmanske delegacije v Ljubljani

Ljubljana, 16. julija. Davi je prispela v Ljubljano burmanska gospodarska delegacija. Na kolodvoru so goste sprejeli doktor Marjan Brečelj v imenu vlade LRS, tov. Vlado Kozak v imenu CK KPS dr. Jože Potrč, predsednik sveta za socialno politiko in ljudsko zdravje in generalni

sekretar predsedstva vlade LR Slovenije tov. Kocjančič.

Ob 11.30 je bila burmanska delegacija sprejeta na predsedstvu vlade LRS. Pri sprejemu so bili poleg burmanskih delegatov navzoči dr. Marjan Brečelj, Viktor Avbelj, Zoran Polič, Vlado Kozak in drugi. Burmanski gostje so se zanimali predvsem za našo finančno politiko in za združna vprašanja. Postavljali so mnoga vprašanja glede poslovanja bank, investicij, vprašanja akumulacije, strukture zadrug, načina kreditiranja zadrug itd. Po sprejemu je dr. Marjan

Brečelj priredil burmanskim gostom kosilo.

Popoldne so si gostje ogledovali mesto.

Razstava jugoslovanskih umetniških fotografij v Londonu

London, 16. julija. V novih prostorih jugoslovanske turistične urada v Londonu so sinoči odprli razstavo umetniških fotografij najbolj znanih jugoslovanskih mojstrov. Pri otvoritvi razstave je bilo veliko število londonskih kulturnih in javnih delavcev.

Skozi gozdove in partizanske vasi gre pot naših patrolj

V stenah ob Kolpi odmeva veselo petje, ki se zliva v glasovi harmonike, vmes pa pokanje puške. Partizanska patrolja kočevskega okraja prodira dalje. Zda se pomika od Fare proti Slavskemu Lazu, znani partizanski vasi v Kolpijski dolini. Domačini so se zbrali sredi vasi in jo veselo pozdravljajo. Ustavila se je pred Rauhovo domačijo, da najprej pozdravi očeta Rauha, najstarejšega aktivista in sodelavca v narodno osvobodilnem gibanju na Kosteljskem. S svojo družino je stal na pragu in prisrčno pozdravil »bobeno patroljo«. Navdušen se je še sam priključil in jo spremljal na njeni poti. Kljub 71 letom so ga noge dobro nesle in se je kosal z mladimi. Obiskati je bilo treba še Liščevo mammo v Slavskem Lazu, ki je imela vse hčere in sinove v partizanih ter je eden izgubil življenje. Pozdravili so tudi partizansko mammo — Obravničovo Nežo, ki je že leta 1942 izgubila svojega sina — partizana.

Juljsko sonce hudo pripekalo, da nihče ne pomni take vročine. Pot curkoma lije po zarjavelih obrazih. Nihče se ne pritožuje, vsak je ponosen na čisto, da je član partizanske patrolje. Ljudje so prinesli osvežilnega jabolčnika, da si borci malo »dušo privežejo«. Patrolja se je ustavila v Sapniku pri Gregoričevih. Kolikokrat je ta družina prepeleljala partizane čez Kolpo s slovenske na hrvatsko stran in nikoli ni bilo izdajstvala. »Če si prišel k njim popolnoma,« se še dobro spominjajo stari borci, ki so danes v patrolji. »Gregoričevi nikoli niso odrekli!«

Tudi ljudje v Brstniku so šli partizanom na roko, sedaj s patroljo obujajo spomine na partizanske dni in na nasilstva italijanskih fašistov, ki so odgnali iz tistih krajev nad 300 ljudi v internacijo. Spet točjeje koraki po izsušenih peščenih tleh, patrolja se je ustavila v Maverču, da tudi tu obišče partizanske družine. Med njimi je najbolj znana družina Klaričeva. Klaričeva mama je imela vseh pet otrok v borbi. »Ivan je padel, na visoki šoli je že študiral,« zadržuje solze dobrodušna žena, ki jo imajo naši partizani še vedno radi, in kaže fantovo sliko na steni. Njen

sin Jože, star partizanski borec in politični delavec, je danes sekretar okrajnega komiteja KPS Kočevje. Leta 1942 so fašisti razpisali na njegovo glavo 25.000 lir nagrade. Toda med njegovimi domačini ni bilo izdajalcev. Tudi ostali bratje Klaričevi so ostali zvesti svojemu delu v NOB in tudi danes po svojih močeh pomagajo ustvarjati socializem.

Po strmem gozdnem pobočju je patrolja krenila proti Kostelu. Pomudila se je pri Beljanovih, ki so jim sina Toneta ubili Italijani. Bil je prvi sekretar mladine in SKOJ rajonskega odbora Banja Loka. Mimo ruševin starega kosteškega gradu je zavila patrolja v novo zgrajeno turistično kočjo, da se malo oddahne od neznozne vročine in okrepča. Dolgo se ne smeje muditi, saj jih čaka še strma pot proti Novim selom, kjer se bodo združili z ostalima dvema skupinama patrolje, ki sta krenili preko Tiščenpolja, Padovega, Podna. Po gozdnem hladu nadaljujejo pot, obiščejo spotoma še Delač, potem se poženejo po strmini na glavno cesto. Pred vasio sta se priključili še ostali dve skupini in z visoko dvignjeno zastavo so med pokanjem pušk skupaj vkorakali v Nova sela, kjer so predali zastavo in orožje Novoselcem. Ob tem prazničnem dogodku so se zbrali domačini, da skupno s patroljo počastijo partizanske patrulje.

Včeraj popoldne je vkorakala v Kočevje prva republiška patrolja. Prišla je iz Kočevske Reke, Pajserjev in Livolda. Patrolja, ki je štela 200 ljudi, je na glavnem trgu v Kočevju, kjer se je zbralo nad 1500 ljudi, slovesno izročila zastavo kočevski mestni patrolji. — Ob močnem spremstvu domačinov je patrolja odšla nato pred spomenik narodnega heroja in komandanta 14. divizije Mirka Bračiča in pred spominsko ploščo Jožeta Šeška, kjer je položila vence. Na partizanskem pokopališču je patrolja počastila spomin padlih borcev v NOB. Na glavnem trgu je bil velik miting, kjer je nastopila tudi folklorna skupina z narodnimi pesmi.

Republiška patrolja je včeraj odšla proti Ribnici in Velikim Laščam, hkrati pa je šla

Ali je to dokaz želje po zbližanju med Italijo in Jugoslavijo?

Trst, 16. julija. Kakor poročila italijanska poluradna agencija ANSA, sta vladi ZDA in Velike Britanije sporočili italijanski vladi, da sta privolili v imenovanje Diega de Castra za italijanskega političnega svetovaleca pri angloameriški vojaški upravi v Trstu.

V rimskih uradnih krogih menijo, da bo imena ostalih 19 italijanskih funkcionarjev v

Obisk turških novinarjev

Beograd, 16. julija (Tanjug): V začetku avgusta bo obiskala Jugoslavijo delegacija turških novinarjev, zastopnikov šest vodilnih turških časopisov. V delegaciji bodo trije novinarji iz Carigrada, dva iz Ankare in 1 iz Smirne. Novinarji bodo gosti Zveze novinarjev Jugoslavije. V okviru zamenjave novinarjev in širjenja vzajemnih odnosov bo srečanje septembra obiskala Turčijo na povabilo Društva novinarjev Turčije delegacija jugoslovanskih novinarjev.

Grška parlamentarna delegacija v Skoplju

Skoplje, 16. julija. Grška parlamentarna delegacija je prispeela včeraj dopoldne v Skoplje. — Na skopeljskem letališču so sprejeli člane delegacije tajnik Prezidija sobranja LR Makedonije Lazar Mojsov, podpredsednik sobranja Toma Kuturec, minister republiške vlade Kiro Georgijevski in poslanec sobranja Zamilja Kolomonov. Na sprejemu je bil tudi grški konzul v Skoplju g. Antolus.

Državni ansambel LR Makedonije je priredil sinoči v počastitev grške parlamentarne delegacije koncert narodnih plesov in pesmi. Prezidij Narodnega sobranja je priredil po koncertu večerjo v počastitev grških gostov.

Vladi ZDA in Vel. Britanije sta privolili v imenovanje Diega de Castra — Komentor radia jugoslovanske cone STO

upravi anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja je v zvezi z imenovanjem italijanskih funkcionarjev pri anglo-ameriški vojaški upravi v Trstu dal svoj komentar, v katerem je poudaril, da bodo tem funkcionarjem, zlasti pa glavnemu ravnatelju za civilne zadeve Vitelliju pri izvrševanju njihove naloge, to je postopnega vključevanja tržaške uprave v rimsko birokracijo, pomagali stari fašistični zakoni, ki so v Trstu še vedno v veljavi. Kar se tiče Vitellija, je komentator radia navedel, da tržaško demokratsko ljudstvo ne more pričakovati od njega nič dobrega, kajti znano je, da je tega policijskega funkcionarja leta 1938 poslala italijanska vlada v Genovo, da bi zatrl de-

lavsko gibanje. Predvsem pa od njega ne morejo pričakovati nič dobrega Slovinci, ki niti pod angloameriško vojaško upravo niso dosegli nobene svojih osnovnih narodnostnih ravnic. V coni A ni zakona, ki bi ščitil enakopravnost Slovencev.

Dopisnik radia jugoslovanske cone STO je med prebivalstvom v istrskem okrožju zbral razne podatke o politični preteklosti novimenoanega italijanskega političnega svetovaleca pri anglo-ameriški vojaški upravi, Diega de Castra, katerega v Trstu imenujejo profesorja italijanskega iredentizma. De Castra je imel v času fašizma v vasi

Valpari pri Savudriji vilo za letni odmor, kamor je prihajal iz Rima, kjer je bil zaposlen v ministrstvu za korporacije. Ljudem se je večkrat bahal s privilegiji, ki jih je užival pri Mussoliniju, pri katerem je bil po njegovih lastnih izjavah sprejet, kadar koli je hotel. V dneh kapitulacije septembra 1943 je bil v Umagu, odkoder je zbežal pred partizani. Komentator radia jugoslovanske cone je poudaril, da ti podatki prav gotovo ne kvalificirajo de Castra za politično nekompromitiranega človeka, kakor ga skuša prikazati tržaški fašistični tisk. Nasprotno je prav z imenovanjem de Castra italijanska vlada jasno povedala, kakšne namene ima na Tržaškem ozemlju.

Poveljstvo sil Atlantskega pakta v Južni Evropi razdeljeno

London, 16. julija (Reuter): Britansko ministrstvo za obrambo je sporočilo danes, da je poveljstvo kopenskih sil Atlantskega pakta v Južni Evropi razdeljeno na dve področji in da je ustanovljeno novo poveljstvo, ki se imenuje poveljstvo za jugovzhodno Evropo. To poveljstvo bo obsegalo Grčijo in Turčijo in bo odgovorno ameriškim admiralu Robertu Carneyu, poveljniku vseh sil Atlantskega pakta v Južni Evropi.

Pod poveljstvom admirala Carneya bosta odšli dva kopenska sektorja. Nad prvim sektorjem, v katerem so kopenske sile Južne Evrope, bo poveljeval italijanski general Frattini, novo poveljstvo za jugovzhodno Evropo pa bo pod poveljstvom ameriškega generala. V jugovzhodni Evropi bo ustanovljen tudi štab za taktično letalstvo. V pomorskem poveljstvu za sedaj ni sprememb.

Kakor piše atenski časopis »Atinaiki«, bo sedež novega poveljstva za Jugovzhodno Evropo v Solunu. V Londonu poudarjajo, da je sklep o delitvi onotnega poveljstva admirala Carneya posledica dolgih razprav med prizadetimi članicami Atlantskega pakta, če naj bo poveljnik kopenskih sil v Južni Evropi italijanski general Frattini in Turčija sta

bill proti temu, da bi svoje kopenske sile postavili pod poveljstvo italijanskega generala Castiglioniya, in da sta ostali pri svojem stališču tudi po sklepu italijanske vlade, da bo namesto Castiglioniya imenoval generala Frattiniya.

V Grčiji izpuščajo politične jetnike

Atene, 16. julija. Iz grških zaporov so izpustili po zakonu o pomirnitvenih ukrepih, ki je bil sprejet v skupščini letos aprila, 1500 političnih priporokov. Sodijo, da bodo v kratkem izpustili še približno 1500 bivših pristavev ELAS, EAM, demokratske vojske in njenih simpatizerjev.

Tržaški velesjem

Trst, 16. julija (Tanjug). Jugoslovanski razstavljalci na četrtem mednarodnem velesjemu v Trstu so prodali inozemskim kupcem blaga za okroglo 120 milijonov lir. Te dni bodo verjetno prijavili še nekatere naknadno sklenjene kupčije. — Dobavo prodanih kontingentov blaga mora odobriti italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino po svojem delegatu na tržaškem velesjemu. Lani so z izdajanjem odobritev tako zavlačevali, da so morali jugoslovanski dobavitelji končno razveljaviti vse sklenjene pogodbe.

Neonacistična stranka v Zahodni Nemčiji prepovedana

iz državne službe odpuščajo naciste

Karlsruhe, 16. julija (UP). Na zahtevo zahodnonemške vlade je »hrvono ustavno sodišče Zahodne Nemčije« zaneslo prepovedati neonacistično socialistično stranko rajha, ki jo je vodil Otto Ernst Remer, eden izmed proučevalcev Hitlerjevih generalov. Vlada je zahtevala, da se ta stranka postavi izven zakona, ker so njeni smotri ter organizacijska sestava v bistvu slabo prikriti poskus za oživitve nacistične stranke.

Anketni odbor bonnskega parlamenta je objavil sporočilo o nacistih, zaposlenih v zahodno-

nemškem zunanjem ministrstvu. Odbor je proučil podatke o 21 uradnikih in prišel do zaključka, da je treba nekatere funkcije odpuščati, nekaterim pa omejiti njihovo delo v ministrstvu zaradi sumljivega vedenja pod nacističnim režimom. Med odpuščanimi je tudi načelnik personalnega oddelka ministrstva Herbert Ditman in nemški veleposlanik v Atenah Werner von Grundner. Komisija priporoča, naj ne bi nekaterih funkcionarjev pošiljali v tujino, druge pa naj bi zaposlili v personalnem oddelku ministrstva.

Odbor je objavil tudi več dokumentov o likvidaciji Židov v Jugoslaviji. Iz brozovak nekdanjih predstavnikov nemškega zunanjega ministrstva je razvidno, da je bilo likvidiranih 8000 Židov iz Beograda in 1200 Židov iz Sabca. Razen tega so »preselili« 20.000 Židov in članov njihovih družin iz Beograda v taborišče pri Zemunu.

Ukinjena je novinarska in diplomatska visoka šola

Vlada FLRJ je izdala uredbu o ukinitvi novinarske in diplomatske visoke šole v Beogradu. Predsednik Sveta za znanost in kulturo vlade FLRJ bo naknadno predpisal pogoje za prestop študentov ukinjene novinarske in diplomatske visoke šole na druge fakultete in o polaganju zaključnih izpitov za študente te šole. Profesorje in pomožne učne osebe ter ostale uslužbence te šole bodo dali na razpolago sekretariatu vlade FLRJ Jugoslavije za personalno službo.

Naš predstavnik pri Združenih narodih tov. dr. Aleš Bebler je včeraj obiskal naše uredništvo. Prisostvoval je uredniški seji in odgovarjal na vprašanja naših novinarjev v diskusiji s svetovnimi dogajalci

S kongresa ameriške republikanske

O vsem se je odločalo v zakajenih sobah

Chicago, julija 1952. 25. kongres ameriške republikanske stranke je bil na dveh mestih: v velikem amfiteatru »International Livestock Exhibitions« (Mednarodni živalski sejem) in v 25 nadstropnem Konrad Hilton hotelu. Na obeh teh krajih je bilo vedno mnogo hrupa in vpitja. Eni so vpili za Tafta, drugi za Eisenhowerja. Mnogo manj je bilo slišati Warrenove, Stassenove in Mc. Arthurjeve ljudi. Glavna borba je bila med Taftovimi in Eisenhowerjevimi pristaši in v znaku te borbe se je razvijal ves kongres. Po čičaških ulicah so križarili avtomobili z zvočniki. Drugače pa je bilo v Chicagu mirno, nobenih večjih manifestacij ali demonstracij.

Amfiteater, kjer je bil kongres, je res ogromen. V njem je sedelo 4012 delegatov in namestnikov, nad 1500 novinarjev in nekaj 1000 ljudi iz občinstva. V dvorani so bili tudi teleprinterji, ki so delali vse čas brez prestanka. Vsa novinarska poročila so šla v svet po tej poti. Samo pomislite, kako je izgledalo v tej dvorani, kjer je poleg desetine teleprinterjev ropotalo še kakih 1000 pisalnih strojev. Skoraj vsak novinar ima s seboj svoj pisalni stroj in piše poročila kar na kraju samem. Govorniki so se vrstili drug za drugim: delegati, namestniki, reporterji in občinstvo pa so se ves čas sprehajali semintja med glasnim razgovorjanjem. Mnogi so kričali na vse grlo, toda kljub temu je vsakdo lahko dobro slišal govornike. Dvorana je namreč tako dobro ozvočena, da zvočniki prevpijejo vse drugo. V dvorani je bilo tudi več slonov, nekaj živih, še več pa naslikanih. Slon je simbol republikanske stranke, osel pa simbol demokratske stranke. Na republikanskem kongresu so vsi trdili, da bo to pot slon premagal osla.

Za Evropejca je kar smešno, ko vidi, s kakšno resnostjo republikanci ravnavajo s svojim simbolom — slonom in demokracijo z oslom. V slonu vidijo simbol veličine in moči, v oslu pa simbol upornosti. Slone vodijo lepe deklice v kratkih krilih. Taftovi »menagers« so na Taftove slončke (ker so bili mladiči) posadili 3 do 4 letne otroke. Otroci so imeli na glavi čepice z napisom: »Bobe« (ime Tafta). Sloni so bili oblečeni v pisana oblečila, na glavi pa so imeli velike klobuke z napisom: »Taft — novi predsednik ZDA«.

Eisenhowerjevi delegati so prišli na kongres z modrimi balončki z napisom: »I like Ike« (Jaz ljubim Ikeja). Ves strop je bil poln teh balončkov. S to demonstracijo so hoteli pokazati, da imajo prevladujoč položaj na kongresu. Stassenovi ljudje so pripeljali s seboj nekaj Indijancev v bogatih nošnjah z napisom: »Stassen je najboljši kandidat«. Indijanci so vzbujali celo večjo pozornost od Eisenhowerjevih.

Program demokratov ZDA

Chicago, 16. julija (UP): Poselni odbor demokratske stranke, ki naj bi izdelal volilni program stranke, se bo sesel danes v Chicagu. Na čelu odbora je vodja demokratske večine v predstavnem domu John M. Corman. Stoosedeset članov odbora za resolucije so povabili k sodelovanju pri delu odbora, ki bo zaslusal tudi zastopnike mnogih ameriških organizacij. Demokrati sodijo, da so republikanci storili resno napako, ker niso zavzeli dolocene stališča do pomembnih vprašanj, zato nameravajo izdelati konkretni program za delo. Načrt volilnega programa mora odobriti odbor za resolucije, šele nato ga bodo predložili kongresu stranke.

jevih havajskih deklet z zelenimi klobuki iz havajske trave. Skoraj polovico časa so na vsaki seji izpopolnili nastopi raznih opernih pevcev, zborov in orkestror. Poleg teh je bilo še nekaj stalnih godb na pihala. Med enim in drugim govornikom je bila vedno glasba. Seveda glasbena stran kongresa ni bila omejena samo na to »uradno republikansko glasbo«. Taftovci so peli svoje politične pesmice, v katerih obožujejo Boba Tafta in napadajo generala Eisenhowerja. Pristaši generalovega tabora pa so prepevali politične slagerje o tem, da Taft ne more zmagati, ker ni dovolj sposoben.

Za naše pojme je vse to zelo smešno in tuje. Človek ima občutek, kakor da bi bil v cirku. Tak občutek so imeli tudi drugi inozemci, pa tudi sami Amerikanci pravijo, da je to res neke vrste cirkus. »Big Show — velika igra —«, »big play« (tako kličejo kongres) so prenašale vse ameriške radijske televizijske postaje. Menijo, da je glavne govornike poslušalo okrog 20 milijonov Američanov.

V amfiteatru je bilo zelo važno »psihološko sredstvo« vpitje in razsajanje. Zato je imela vsaka politična skupina svoj poseben »noice departement« (oddelek za delanje hrupa). V »strateških momentih« so na ta način dosegli velik učinek. Pri tem ni važno, kako ta hrup vpliva na delegate, temveč na tiste milijone Američanov, ki gledajo potek kongresa pri televizijskih aparatih ali pa poslušajo radio.

Govorniki so napadali Trumanovo vlado. Po njihovih bes-

Ustavitev sovjetskih publikacij v ZDA

Washington, 16. julija (UP): ZDA so zahtevale z noto od sovjetske vlade, naj takoj ustavi izdajanje sovjetskega informativnega biltena v ZDA in podobnega propagandnega gradiva. Hkrati je ameriška vlada obvestila Moskvo, da sama ustavlja izdajanje časopisa »Amerika«, ki ga je v ruščini izdajalo ameriško veleposlanstvo v Moskvi. To je bila zadnja ameriška publikacija, ki je izhajala v Sovjetski zvezi. V noti je rečeno, da je sovjetska vlada ovirala širjenje tega časopisa, ki je sovjetskim bralcem nudil sliko o življenju v Ameriki. Od decembra 1946 dalje je ameriška vlada 12 krat protestirala proti kršitvi sporazuma, ki je ameriški veleposlanstvu v Moskvi dajal pravico, da sme v ZSSR razpečavati publikacije »Amerika« za 50.000 izvodih.

Izjava novega predsednika Bolivije

Rio de Janeiro, 16. jul. (Tanjug). V zadnjih izjavah, ki jih je dal tujim novinarjem, je novi predsednik bolivijske vlade Estensoro, ki je prišel na oblast po preobratu aprila meseca, izjavil, da je vlada odločena nacionalizirati tri velike družbe, ki imajo v rokah 72% bolivijske proizvodnje. Dopolnilnik »New York Timesa« v Rio de Janeiru, ki je pred kratkim obiskal Bolivijo, je Estensoro izjavil, da hoče zlomiti moč velikih družb kositra, ki so močnejše od države, ter izvesti agrarno reformo v korist dveh milijonov revnih kmetov brez zemlje. Estensoro je zavrnil trditve, da bi bil pod vplivom peronizma ali kominforma, ter dejal: »Smo samo nacionalisti, ki hočemo braniti koristi svoje države.«

Predsednik kašmirske vlade v Indiji

New Delhi, 16. julija (AFP). Predsednik kašmirske vlade šejk Mohamed Abdulah je prisel davi v Delhi. S člani indijske vlade se bo dogovoril o odnosih med obema državama in rešitvi nekaterih ustavnih vprašanj.

Romunija v l. 1952

(Politična analiza ekonomske krize)

Cistke v romunski partiji in državnem aparatu zavzemajo vedno večji obseg: seznanji vodilnih uslužbencev, partijskih sekretarjev in aktivistov, obtožbenih, da so pristaši Ane Pauker in da so kot ona izdali domovino ter jo pripeljali v gospodarske težave, so vedno daljši. Poleg osebnih obračunavanj je torej naloga čiste poiskati ljudi, ki so deželo pripeljali v sedanjí težki položaj, ali, kot pravijo oni, ki so jo izdali. V tem je žalostno-smešno bistvo današnje Romunije: čistka je zadelo ljudi, ki so res izdali svojo domovino, in sicer s tem, da so zvesto lizali ruski skorenj in si domišljali, da so nedotakljivi. Čez noč so se znašli v nemilosti, njihovo sramotno delo pa bodo nadaljevali drugi, vse dokler ne bo prišla vrsta nanje.

Georgin Dej in mobilizacija množic

Narodna skupščina romunske ljudske republike je 2. ju-

sedah je bilo vse zanič, kar kolli je ta storila bodisi doma, bodisi v svetu. To je pač glavna značaja te stranke, ki je že 20 let v opoziciji. Na kongresu prav tako niso štedili z besedami vo antidemokraciji, diktatorstvu, antiamerikanstvu današnje washingtonske birokratije. Glavni govornik Mc Arthur je obtožil Trumanovo vlado, da vodi Ameriko v »asocializem, v komunizem in propad«. Dejal je tudi, da nosi demokratska vlada krivdo za smrt Američanov, ki so padli v prvi in drugi svetovni vojni ter na Koreji. Po njegovih trditvah naj bi bila ameriška demokratska stranka kriva za vse tri vojne. Mc Arthur je dejal, da je demokratska stranka, stranska vojne in nemirov, da sicer govori o miru, dejansko pa pripravila vojno, odnošna, da je privedla Ameriko v korejsko vojno. Tako je govoril stari general. Iznašal je prav tiste obtožbe, kot Sovjetji. Stari Hoover, katerega se Američani še dobro spominjajo iz časov velike krize in depresije, je dejal, da je Amerika na robu propada in da jo lahko reši samo stara republikanska garda.

Z govorniškega odra so prihajali samo napadi na današnje upravljanje, ni pa bilo nobenega programa za bodočnost. Niti en govornik ni razpravljalo o tem, kaj bi bilo treba »popraviti«. Vsakega problema so se lotili samo z negativne strani. Poleg že omenjenega kričanja se je v velikem amfiteatru sploh malo dogajalo. Stvari se niso odločale tam, o politiki se ni razpravljalo na tem mestu, kakor tudi ne o razporeditvi glasov.

Kongres pravzaprav ni bil v velikem amfiteatru, čeprav so bile tam vse radijske, televizijske in filmske kamere. Pravi kongres je bil v sobah hotela Konrad Hilton. O vsem se je odločalo v zakajenih sobah tega hotela. Tako trdijo tisti Američani, ki dobro poznajo stroj kongresov obeh ameriških tradicionalnih političnih strank. V Konrad Hilton hotelu so sedeli profesionalni politiki, ki sploh niso bili delegati, in ti so pripravljali notranji in

stranke

zunanji politični program. Razpravljali so za zaprtimi vrati. V teh zakajenih sobah so sklepali razne »deale« — pogodbe. V teh trgovskih pogodbah je vnaprej določilo, kdo bo zasedel posamezna ministrska mesta in druge visoke državne položaje, vse to po načelu »daj — dame«. V najboljšem položaju so vsakekor voditelji tistih delegacij, ki se še niso odločile niti za eno niti za drugo stran. Ker so bile sile Taftovega in Eisenhowerjevega krila precej izenačene, je bila cena teh glasov zelo visoka.

Ameriški radijski komentatorji so večer za večerom prišli nove dokaze o tem, da je ves republikanski kongres v bistvu pravzaprav le vrsta raznih pogodb vsake vrste. To, kar so s temi pogodbami določili v zakajenih sobah, so po'em predložili delegatom v formalno odobritev. **Jože Smole**

Laburisti o pogodbi z Zahodno Nemčijo

London, 16. julija (Tanjug). Laburistična parlamentarna skupina bo imela jutri sestanek, na katerem bo proučila stališče, ki naj bi ga zavzeli laburisti v parlamentu do ratifikacije splošne pogodbe o Zahodno Nemčijo in sporazuma o evropski obrambni skupnosti. Ta sestanek je pravzaprav nadaljevanje seje, ki je bila pretekli teden in na kateri niso ničesar ukrenili. Na poslednjem sestanku so skušali doseči sporazum med gledišči, ki obstajajo sedaj v laburistični stranki, vendar pa še ni znano, kakšni rezultati so bili doseženi v tej smeri. Sodijo, da bi utegnili laburisti zahtevati, naj se odgodi ratifikacija pogodbe na oktober. Laburisti povdajajo, naj bi najprej ratificirali splošno pogodbo tiste države, ki so neposredno prizadele, predvsem Francija in Zahodna Nemčija. Bevan in njegova skupina se zavzemata za četrte razgovore v skladu s pogoji, ki jih je postavil Atlee

O Sudanu naj odločijo Sudanci

Predsednik egiptovske vlade govori o združitvi Egipta in Sudana

London, 16. julija (Tanjug): »Daily Express« piše v večeršnji številki, da je ameriški zunanji minister Acheson zahteval med razgovorom z britanskim veleposlanikom v Washingtonu Oliwerom Frankom, naj Velika Britanija sprejme razglasitev Faruka za sudanskega kralja. Acheson se je po tem poročilu zanimal, zakaj je nastal zastoj v anglo-egiptovskih pogajanjih. Predstavniki britanskega zunanje ministristva pa je večer dvakrat demantirali poročila, po katerih so ZDA izvedle pritisk na Veliko Britanijo glede na priznanje kralja Faruka za sudanskega kralja. Izrazil je prepričanje, da se ameriška vlada zaveda, da ne morejo nastati nikakršne spremembe v statusu Sudana brez posvetovalja s Sudanci. V Londonu podarjajo, da bi britanska vlada pozdravila tristransko komisijo predstavnikov Egipta, Britanije in Sudana, ki bi nadzirala zgolj proces samoopredelitve Sudana.

Indija je sklenila, da bo priznala egiptovskega kralja Faruka za sudanskega kralja. Kakor se je sinoči zvedelo v uradnih krogih, bo novi indijski veleposlanik v Kairu Panikar prevzel novo dolžnost še pred koncem t. m. Izročil bo svoje poverilnice »kralju Egipta in Sudana«. V istih krogih v New Delhiju podarjajo sprico tega, da bo Indija navzlic temu imela pridržek glede na prihodnost Sudana, ker meni, da morajo o tem odločiti predvsem Sudanci. V New Delhiju sodijo, da bo odločitev indijske vlade vplivala na vzpostavljanje tesnega sodelovanja med Indijo ter drugimi azijskimi in arabskimi državami. V intervjuju, ki ga je dal dopisniku United Press, je egiptovski predsednik vlade Husein Sirti paša izjavil, da ima njegova vlada v načrtu evakuacijo britanskih čet iz Sueškega prekopa ter združitve Egipta in Sudana pod kruno kralja Faruka. Nagla rešitev anglo-egiptovskega spora, je izjavil Sirti paša, je bistvenega pomena iz dveh vzrokov: 1. da bi se v Egiptu doseglja stabilnost, in 2. zaradi splošnega strateškega položaja Srednjega vzhoda. Na vprašanje, kakšna oblika obrambe bi mu bila najljubša: regionalna sredozemska obramba ali obramba Srednjega vzhoda — se je Sirti paša izognil neposrednemu odgovoru. Dejal je, da bo Egipt storil vse, da bo ohranil svoje ozemlje, da so Egiptčani odločni živeti ne-

Zakon o ekonomski stabilizaciji v ZDA

Washington, 16. julija (Predsednik ZDA Truman je večer podpisal zakon o kreditih za ekonomsko stabilizacijo. Te kredite, ki so znašali prvotno 103 milijone dolarjev, je Kongres skril na 60 milijonov dolarjev. Truman je izjavil, da bo to zmanjšanje ter zmanjšanje kreditov za vojaško in ekonomsko pomoč tujim državam ogrozilo obrambne napore ZDA.

Pohod lačnih v Kalkuti

Kalkuta, 16. julija (AFP). Približno 3.000 Indijcev je večer organiziral »pohod lačnih« do poslaja narodne skupščine v Kalkuti. Člani opozicije so zapustili skupščino, ki je imela zasedanje, ker predsednik skupščine ni hotel začeti razprave o izgradnji, ki so se pripetili na ulicah Policija je uporabila solzini plin in z gumijevkami razgnala demonstrante. Prijetih je bilo 34 oseb.

Obtožbe proti Santinu stoje trdno

»Vita Nuova« — Santinov tednik je 28. junija t. l. priobčnil članek, v katerem brani škofa Santina radi prepovedi tako imenovanega »schiauetta« — »ščaveta«, to je običaja, da so nekatere cerkveni obredi vršili v staroslovenciščini, ki je pa bila že pod vplivom moderne hrvaščine in je uporabljala tudi latinski črko-pis.

Nekaj stolpcev dolgi članek začneja celo s Cirilom in Metodom, našteva vrsto papežev iz vseh stoletij, govori o velikem privilegiju, ki ga je rimska cerkev in njeni glavarji dala Slovonom s tem, da so dovolili staroslovenciščini obredni jezik. Ugotavlja pa nato, da je bil imenovan »schiauetta« zloraba privilegija, česar Rim ni nikdar dovolil, temveč obsodil in to celo večkrat: leta 1892, 1898 in 1906. Izvedbo teh prepovedi pa da je zavrla zlasti prva svetovna vojna.

Lepo, da se škof Santin brani z dekreti rimske kongregacije, da citira, oziroma pusti citirati zase, celo tržaškega škofa, Nemca, Nagla iz leta 1906. Vprašanje pa ostane še vedno odprto in obtožbe proti Santinu stoje trdno kot prej.

Dejstvo je, da je ljudstvo in z njim ljudski duhovniki viselo na teh verskih običajih in da jih kljub prepovedim iz prejšnjega stoletja in prepovedi leta 1906 ni opustilo. V »ščavetu« so čutili nekaj bolj domačega kot pa v popolnoma tuji latinščini, v njem je ljudstvo videlo vsaj drobec ciril-metodijske dediščine. V dobi fašizma, ki je uničil vse, kar je bilo hrvaškega in slovenskega, je ljudstvo te običaje še bolj vzljubilo in jih čuvalo.

Kaj pomagajo škofu Santinu vsi rimski iridizmi in vse sklicevanje na pravno linijo rimske cerkve, dejstvo je, da je Vatikan istrskemu ljudstvu po njegovih zaslugi vzel uporabo domačih običajev. Samo zato, ker so bili protipravní? Tako si on lahko potolaži svo-

Optimistična vest o pogajanju na Koreji

Prihodnji sestanek v Pan Mun Jomu bo v petek — Vz nemirljiva izjava generala Collinsa

Tokio, 16. julija (AFP). Cedejalje bolj krožijo glasovi, da bi utegnili v kratkem priti do sklenitve premirja v Pan Mun Jomu. Politični opazovalci svecvajo sedaj posebno pozornost izjavi kitajskega ministra za zunanje zadeve Cu En Laja, ki je dejal, da je pekinška vlada priznala štiri ženevske konvencije iz 1949. Po tej izjavi sodijo, da je pekinška vlada pripravljena molče privoliti v to, da bi imenovali tiste vojne ujetnike, ki ne žele biti repatriirani, »politične begunce«, kakor zahteva Združeno poveljstvo, ter da bi jih poslali v kako nevtrarno državo, najbrže v Indijo.

Načelnik ameriškega generalnega štaba general Lawton Collins se je sesel večer z predsednikom južnokorejske vlade Sing Man Rijem, nato pa s poveljnikom ameriške osme armade na Koreji generalom Van Fleetom in ameriškim veleposlanikom. General Collins je ponovno izjavil, da bodo vojaški objekti v Severni Koreji neusmiljeno bombardirani, če bodo Kitajci in Severnokorejci zavlačevali pogajanja v Pan Mun Jomu. Dejal je tudi, da bodo sile Združenega poveljstva obile nasprotnika in mu prizadele velike izgube, če bi začel ofenzivo. Izrazil je upanje v možnost za sklenitev premirja na Koreji, ter dejal, da je to odvisno samo od Kitajcev in Severnokorejcev.

Izjava vodje ameriškega generalnega štaba generala Collinsa o morebitnem bombardir-

PREDAVANJE

tovarišev Vlada Krivica, sekretarja Mestnega komiteja KPS, in Leopolda Kreseta, podpredsednika Mestnega ljudskega odbora, o njihovih vtisih s potovanja po Švici in Franciji.

Vabljeni so člani kluba Mestnega ljudskega odbora, ljudski odborniki ter predstavniki mladine.

Korupcija

Iz analize sedanjega položaja v Romuniji, zlasti pa se pogledu obtožb centralnega komiteja proti Vasiliju Luci in Ani Pauker, postane razvidno, da je res tisto, kar se je že doslej na Zahodu govorilo o nestabilnosti romunskega gospodarstva, o slabi finančni politiki in o slabi preteklosti, množici, da bodo vedno pripravljene zoper temne naklepe imperialistov. Glede nevarnosti, ki grozijo v mednarodnem položaju, je zlasti poudaril za- ravnost, ki grozi Romuniji zaradi skupne meje z Jugoslavijo. Glede okrepitve partije pa je komunikacije centralnega komiteja z dne 27. maja 1952 vseboval njegov osebno obveznost, da bo sprejel sto tisoč novih članov iz vrst borbenih sinov delavskega razreda. Ka- že, da bodo romunsko partijo temeljito očistili in sprejeli v članstvo mnoge mlade ljudi. Novi voditelji države so prevzeli odgovornost, da bodo zvižali proizvodnjo in mobilizacijo množic ter postrlili dekolovno disciplino.

Romunija v l. 1952

zlasti v kmetijski politiki. Nič novega tudi ne pove metoda, da izberó tiste, ki so zaradi katerega koli vzroka nasprotni novi politični smeri, in jim dajo na izbiro priznanje ali pa »obtožbo« in contumaciam, da so povzročili gospodarsko katastrofo, do katere je v resnici pripeljala deželo Rusija. Toda obtožba o korupciji, ki je omenjena v zvezi z denarno reformo, je v podobnih primerih nova. Lahko sklepamo, da je prišla na dan samo zato, ker je ni bilo mogoče več skrivati: v Romuniji je postal skandal preobširen. Med pripravami in med izvedbo denarne reforme so se ti protirevolucionarni elementi trudili, da bi preprečili ali pa vsaj zadržali izvedbo sklepa centralnega komiteja KP Romunije. Ti sovražni elementi so bili vrh vseh provokatorskih in odklonilnih govoric, ki so se pojavile, da bi pomagale kapitalističnim elementom v mestih in vaseh preprečiti učne reforme in povzročiti dezorientacijo, obup in paniko med delovnim prebivalstvom. Da bi povzročili nezadovoljstvo delavcev in da bi izpodkopalí zaupanje delavcev v partijo in

vlado, niso izpolnjevali nalog, ki jih jim je dajalo vodstvo partije, ter pred reformo niso izplačali plač za prvo polovico januarja v glavnih panogah industrije. — Uradna izjava centralnega komiteja, objavljena v Scantei 3. junija 1952.

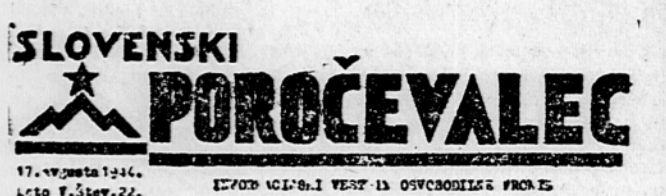
Lahko rečemo, da je ravnani romunskih komunistov v mnogočem rezultat psihološkega ozadja, ideološkega razočaranja in odvisnosti sedanjega režima. Ker vodilni ljudje današnje Romunije delujejo kot agenti, ne pa kot reformatorji ali revolucionarji, ni težko razumeti, da so združili izkoriščanje naroda z osebno nepoštenostjo. Treba je poudariti, da verjetno ne bi mogli izpolniti nalog in plačevati svojim gospodarjem, če ne bi »plačevali« črnozorijskih cen in vzpodbujali spekulatov. To je bil verjetno edini način, s katerim so lahko izsesali iz ljudstva vsaj del velikih količin, katere so zahtevali njihovi gospodarji.

Se več. Če bi bila Moskva iskrena v svoji želji, da bi odpravila prevare in korupcijo, bi koraku proti romunskim komunistom sledila še bolj natančna preiskava vedenja njih-

Vasilij Luca in gospodarski zlom

Vasilij Luca je odgovoren za gospodarsko politiko Romunije od leta 1947 do marca 1952, ko so ga odstranili iz ministrstva za finance. Pravzaprav se je njegovo gospodarsko diktatorstvo končalo s pričetkom zadnjega petletnega načrta v januarju 1951. Od tedaj je bil on stalno v sporu s predsednikom planske komisije Mironom Constantinescujem. Dolžjo ga, da je ravnal od tedaj vposkušal ločiti finančni načrt in državni budžet od gospodarskega načrta. Dolžijo ga tudi, da je nasprotoval drugi denarni reformi v januarju leta 1952. Kljub temu pa je bil še dolgo časa vodja finančnega oddelka. (Nadaljevanje pride)

Pred Dnevom vstaje

Poročila s slovenskih bojišč

Stajersko: 1. in 2. četa I. spodnještajerskega bataljona sta napadli trg Ljubno v gornji Savinjski dolini ter v njem dalje časa gospodarili. Uničili sta nemško posadko ter zaplenili 25 pušk, 1 malo strojnico, nad 1000 nabojev in mnogo drugega vojaškega materiala. 3. četa istega bataljona je tri večere zaporedoma vdrila v Nazarje pri Mozirju. Ob priliki enega takih vdorov so partizani zažgali 40 zločljivih velikih barak, pripravljenih za vzhodno fronto. Ves bataljon je imel z Nemci ogorčene boje pod Sv. goro. Tudi tu so imeli Nemci nad 20 mrtvih.

Gorenjsko: Partizanski čete na Gorenjskem z uspehom čistijo slovensko ozemlje nemških gestapovcev in slovenskih izdajalcev. Dne 16. junija je 1. četa I. bataljona gorenjskih odredov pri Zirovnici obkolila in razorožila 3 zasede Wehrmannschaft ter jih odvedla s seboj. 1. četa II. bataljona je justificirala 9 izdajalcev, v Kropi pa uničila nemški propagandni avtomobil.

Partizani Koprškega odreda so napadli orožniško postajo. V dveh spopadih so imeli Nemci nad 20 mrtvih, naši so izgubili enega tovariša.

Notranjsko: V Logatcu so notranjski partizani z napadom na tovorni vlak povzročili trčenje tovornega in brzega vlaka, pri čemer je bilo uničeno mnogo municije, bencina, 2 km železniške proge in nad 70 Italijanov, po večini oficirjev. Poleg bitk pri Podplani in Retnjah, ki jih omenja poročilo Glavnega poveljstva, je V. bataljon notranjskih partizanov pobil 20. junija na železniški progi enega italijanskega oficirja in 7 vojakov. V notranjski bataljon pa je v Polhovgrajskem hribovju imel bitke z Nemci. Padlo je najmanj 50 Nemcev. Partizani so zaplenili mnogo orožja.

Primorsko: Primorski partizani so imeli z Italijani bitko na Nanosu, kjer so se srečno pretolkli skozi obroč 5000 Italijanov. Razušili so mnogo proge, in neki bitki ujeli italijanskega majorja, 2 poročnika in 2 vojaka. Razorožili so italijansko posadko v Kilovičah, ubili 3 italijanske vojake, ostali so se predali.

Dolenjsko: 1. četa II. bataljona Dolenjskega odreda je v bitki pri Otočcu pobila nad 40 Italijanov. Trilčanska patrola iste čete je nekaj dni nato poglala v beg 60 Italijanov. Partizani istega bataljona so pobili 15 fašistov, ki so požigali slovenske vasi, ter jim uničili 14 tovornih avtomobilov. V bitki pri Zeljnah sta se spopadli 3. in 4. četa III. bataljona Dolenjskega odreda s 300-350 Italijani. Okupatorji so bili poginani v beg. Pustili so na bojišču 41 mrtvih. Bili pa so na svojem begu ponovno napadeni ter so tako bežali, da so pustili na cesti krsto z mrtvim oficirjem in mnogo ranjenecv.

»Slovenski poročevalec, 3. avg. 1942.

Ustreljeni talci

V zvezi s smrtjo dveh gestapovskih provokatorjev je bilo 21. julija ob zori ustreljenih v Ljubljani 8 slovenskih talcev.

Vrščaj Ingo, Jordan Bogdan, Moškerc Vinko, Simončič Ivan, Omahan Viktor, Oblak Marjan, Vrabčič Vinko, Zakrajšek Viki.

Nekaj dni pred to osmorico je bilo ustreljenih teh 6 Slovencev: Grbec Ivan, Šteblaj Nikolaj, Bencina Adolf, Bizjak Jule, inž. Prašnikar Bogo, Četinski Andrej.

Kri umorjenih bratov kliče po maščevanju!

»Slovenski poročevalec, 3. avgusta 1942.

Goriška se pripravlja na Praznik vstaje

Tudi za primorsko ljudstvo postaja Dan vstaje slovenskega naroda vedno bolj pomemben. Da bi čim bolj dostojno prustavili dan 22. julij, se vse množične organizacije na Primorskem že dalje časa pripravljajo. Po vseh znanih partizanskih krajih, kjer se je boril slavni partizanski IX. korpus, bodo imeli velikostne proslave in mitinge. Očistili bodo grobove padlih borcev in polagali na grobove padlih junakov za našo svobodo sveže cvetje. Za dan vstaje pa se bodo partizanski borci spomnili tudi partizanskih mater pri katerih so našli v najtežjih dneh gostoljubje in bodrilne besede. Stari borci, podoficirji in oficirji so že pričeli z organizacijo partizanskih bojnih patrol. Te patrolje bodo krepak odgovor in opomin vsem tistim, ki grabežljivo gledajo in stegujejo svoje umazane prste po lepi primorski zemlji. Vodstvo glavnega šaba bojnih patrol sta prevzela tov. Jerkič, sekretar, in rezervni kapetan Miran Turpin. Na 265 km dolgi progi južnoprimorske patrolje na Goriškem bo 27 izmen, v katerih bo sodelovalo 900 borcev iz NOB. Ponekod bodo imele patrolje s seboj tudi poljsko kuhinjo in komoro. Spetoma bo v raznih partizanskih krajih več »napadov«. Patrolja glavne smeri Medana-Idrija, ki je najdaljša 165 km preko rek in gorskih grebenov, bo krenila iz Medane že 13. julija ob 8. uri zjutraj in bo dospela v Idrijo dne 17. julija zvečer. Sla bo skozi več kot 20 vasi. V Lokvah na Otlici in drugod bodo v počastitev spomina padlih, na grobovih izstrelili častno salvo. Ostre »borbe« so predvidene za tovarno v Anhovern, Srednjem Lokovcu, Lokvah in Cepovanu, Crnem vrhu in Idriji. Največji napad je predviden med Branikom (Ribenberg) in Komnom, na kraju, kjer je narodni heroj Stjenka uničil nemško avtokolonno. Patrolje tretje smeri bodo krenile iz Tomaja ob 6. uri zjutraj dne 17. julija skozi Velike Zabljje, Ajdovščino, Vipavo, Podnanos (St. Vid), kjer je bil rojen narodni heroj Janko Premrl-Vojko, do Razdrtega.

Bojne patrolne ne bodo, kot si kdo misli, poletni izleti, temveč čvrste partizanske akcije, ki bodo izraz partizanskih tradicij in garancija za mirno graditev socializma.

jp

Na Gori nad Sodražico bodo lepo proslavili Dan vstaje

Na Dan vstaje 22. t. m. bodo vasi na Gori pri Sodražici slavile kar dvojni praznik. Narodnemu heroju Majdi Silc bodo odkrili spominsko ploščo na njemu rojstni hiši v vasi Kržeti; zasvetila pa bo našim Gornikom ta dan privikrat električna luč. Za to proslavo organizirata občinska odbora ZB Loški potok in Sodražica partizanski pohod na Goro, kjer bodo starejši borci iz Loškega potoka branili rojstvo vas Majde Silc pred sovražnikom, ki bo prihajal od treh smeri iz Sodražice, Zimaric in Zamesteca proti Gori. Ob 10. uri dopoldne bo odkritje spominske plošče Majdi Silc. Za to priliko je mladina Loškega potoka in Sodražice z okolico nastudirala prav pester program.

Pobudo za odkritje spominske plošče Majdi Silc je dala mladina sama, kar pa si je Silčeva tudi v polni meri zaslužila, saj je kot mladinka odšla v partizane.

se ramo ob rami borila z ostalimi borci proti okupatorju in kot mladinka žrtvovala za našo novo domovino svoje mlado življenje. Po junških delih, ki jih je Majda izvršila kot aktivna borka, je postala prvi vzor borca za človečanske pravice, vzor prave borka za ustvaritev naše nove domovine. Njena hrabrost in neuklonljivost pred sovražnikom je postala med slovenskimi brigadami dobro znana. Njeni borci so mnogokrat poglali tujeja in domačega sovražnika, v beg. Gorniško ljudstvo in prav tako vsa Ribniška dolina, še pravo posebno pa mladina, je ponosna na Majdo Silc.

Nepopisno pa se naši Gorniki vesele električne razsvetljave. To bo za ta predel naše slovenske zemlje velika gospodarska pridobitev. Gorniki so se tega dejstva zavedali v polni meri zato so dali od sebe vse, da realizirajo to gospodarsko zasnovano. Ta želja se bo ljudstvu izpolnila na Dan vstaje. Za to kot mladinka odšla v partizane.

Složno po skupni poti

Vidni uspehi planšarskega odseka kmetijske zadruge v Čezsoči — Ze letos se bodo zadržnikom povrnil ne samo stroški za 70 ha novih pašnikov, ampak bodo imeli tudi še 55.000 din dobička

Delo kmetijske zadruge v Čezsoči se je začelo leta 1948, kjer se je celotna Tolminska priključila Jugoslaviji. Tedaj je vsako kmečko gospodarstvo vložilo 100 din deleža in tako je zadruga začela poslovati s »kapitalom« 2000.— din. Kmalu za tem so ustanovili Čezsočani še delovno zadrugo. Letos so člani sporazumno dvignili deleže na 1000 din, tako, da so se zelo povečala obratna sredstva, kreditna sposobnost in jamstvo zadruge.

Danes je kmetijska zadruga v Čezsoči velika združena organizacija, ki se ukvarja s kmetijsko in blagovno proizvodnjo, prometom, trgovino, gostinstvom in postransko dejavnostjo. Sodelovanje z delovno zadrugo je vedno večje pri urejanju planinskih pašnikov, skupnem pašnem obratu v Čezsoči in vodstvu mlekarne in trgovine. Delovna zadruga bo imela v bodoče le svoja gospodarska račun in upravni odbor, vsa ostala delavnost pa bo razvijala v najtesnejši povezavi s kmetijsko zadrugo. Postopoma se bo delovna zadruga vključila kot združeno gospodarstvo v splošno zadrugo.

V kmetijski zadrugo je od skupnih 99 gospodarstev vključenih 74. Zadržniki so sklenili, da bodo z vzgladi, kako naj se gospodarji, pritegnili tudi ostala gospodarstva. Zato bodo predvsem poživeli delo posameznih odsekov.

Delo in uspehi teh odsekov že doslej niso bili slabi. Planšarski odsek je organiziral čiščenje pašnikov na planini »Predolina« v skupni površini 261 ha, dalje zgraditev hleva in mlekarne na tem planinskem pašniku, postavitev modernega govejega hleva za 60 glav živine, ter zidavo dveh zbiralnikov za vodo in apnenico. Na planinskih pašnikih Zaprikaj in Golobar pa je odsek postavil nad prepadi žične ograje, ki naj ščitijo živino pogube. Zadržniki so organizirali tudi travniški odsek, ki je že kupil ročno motorno košnico za pomoč pri košnji na združnih travnikih. Dobro je dosedaj delal tudi lesni odsek, ki je skrbel za pogozdovanje goličav, za kar je bil v tesnih stikih z gozdarskim svetom pri občinskem ljudskem odboru. Večino teh del so naredili zadržniki prostovoljno.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Ali spadajo med selitvene stroške, ki se povrtno delavcu ali uslužbencu ob selitvi na novo službeno mesto, tudi stroški nakladijanja in razkladijanja gohištva?

Odgovor: Po 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških pripada delavcu in uslužbencu ob selitvi tudi povračilo stroškov na kladijanja in razkladijanja pohištva, in sicer po cenah, ki jih določijo pristojni organi.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

Vprašanje: Ali pripada ob selitvi uslužbence na novo službeno mesto povračilo za njegov osebni prevoz, kakor tudi za prevoz njegovih družinskih članov (4. odst. 16. členu uredbe o postopkih in selitvenih stroških).

Odgovor: Na državnem kmetijskem posestvu se pojavlja močna tendenca, da hočejo delavci zapustiti delo na posestvu in se zaposliti v industriji. Ali je možno kaj ukreniti proti temu?

Odgovor: Po dodatni uredbi o postopkih pri odpovedi delovnega razmerja v gospodarstvu (Ur. l. F.L.R.J. št. 33/52) je odprava vedovnega delovnega razmerja s strani delavcev in uslužbencev v gospodarstvu popolnoma prost in ne podleže nikakoli naknadni odobravitvi. Seveda pa se morajo dotični delavci oz. uslužbenci ravnati po zakonitih predpisih glede dolgotrajne odgovornosti.

molznic. Zadržniki so tako prodali povprečno 1206 kg mleka na kravo. Poslovanje mlekarne pa se bo popravilo, saj je zadruga namestila mlekarstva strokovnjaka, mleko pa bo plačevala z ozirom na odstotek maščobe. Začela je izdelovati tudi standarden tip sira.

Zadržniki v Čezsoči so zavzeli pravilno stališče tudi do razdeljevanja čistega dobička. Celotni dobiček leta 1951 so uporabili za krepitev zadruge. Tako so dali za sklad osnovnih sredstev 59% čistega dobička, precej v obratni, rezervni in amortizacijski sklad, a za dograditev zadržnega doma 850.000 din.

Gospodarski račun, ki ga je uvedla kmetijska zadruga, pa je pokazal, da bodo morali zadržniki proizvajati cenejše živilske proizvode in tako doseči večjo donosnost kmetijskega obrata. Člani kmetijske zadruge so s tem v zvezi sklenili, da bodo od sedaj naprej pasli vso živino — doslej so jo namreč pasli le dve tretjini —

Naši tiskarji odgovarjajo...

Na poročilo o posvetovanju Združenj grafičnih podjetij FLRJ v Sarajevu, objavljeno pod naslovom »Kaj pravijo k temu naši tiskarji in založniki« v »Ljubljanskem dnevniku« dne 23. VI. 1952, in na podobno poročilo o tem posvetovanju v »Slovenskem poročevalcu« dne 22. VI. 1952, odgovarjajo delegati Združenja LRS naslednje:

Oba poročevalca sta mnenja, da je delegat sarajevskih založnikov dokončno pribil, da tiskarne lahko bistveno znižajo ceno knjige, češ da so med kalkulacijami posameznih tiskarn milijonske razlike za isto knjigo, oziroma da kako podjetje zniža prvotno ponudeno ceno kar za 200.000 din.

To je izjavil delegat sarajevskih založnikov na izjavo grafičnega delegata, češ da znaša reziža založb nad polovico prodajne cene.

Oba poročila izvenita tako, kakor da se je proti očitku postavil zgolj izgovor in da posvetovanje ni resno razpravljalo o ceni knjige, ki je danes tako visoka, da je ne more kupiti vsakdo, ki mu je potrebna. Ugotoviti pa moramo, da je bila razprava o ceni knjige iz črna in da je natančno nakazala vzroke nesorazmerne podražitve.

Mimogrede naj omenimo, da bi ljubljanski novinarji že lahko vedeli, kaj je vzrok visokih cen našim knjigam, saj sta to precej jasno in podprto z indeksištvimi številkami razložila tov. B. Zupančič v »Ljudski pravici« in M. Blejec v »Naših razgledih«, prvi s strani založb, drugi pa s strani tiskarn.

V diskusiji je delegatu sarajevskih založnikov odgovoril delegat hrvatskega združenja, da je nakazana razlika sicer precej visoka, vendar pa da je mogoča, ker kupujejo podjetja danes material tam, kjer je cenejši, in da tako ob ugodnem nakupu lahko pride do razlik. K temu pripominjamo, da je to mogoče primer v Hrvatski in Bosni, za Slovenijo pa to ne velja, ker nam prodajajo papirne papir po ceni t. j. po cenah, ki so za vse enake. To je stvarnost, zato pri nas do takih razlik sploh ne more priti.

Grafičnemu delegatu, ki je sicer dobrosamerno, vendar napačno ugotavljal, da znaša reziža založb skoraj pri vsaki knjigi nad 50% na tiskarniške stroške, pa je delegat založnikov popolnoma upravičeno razložil, da razlika med prodajno ceno knjige in tiskarniški stroški ni samo zložitvena reziža, temveč da sestoji ta razlika iz treh elementov t. j. iz honorarja, stroškov distribucije in stvarne reziže založbe.

K temu moramo pribiti naj vendar še prodre spoznanje, da se tako založbe, kakor tudi tiskarne ne zavedajo samo dolžnosti rentabilitete, temveč tudi svojega kulturnega poslanstva in da se pri kalkulaciji knjige zavedajo odgovornosti napram ljudskim množicam.

V razpravi o ceni knjige so delegati grafičnih podjetij iz černo poročali o vzrokih podražitve naših knjig in pri tem opozorili na članka v zagrebškem in ljubljanskem tisku, kjer je z indeksištvimi števili natančno analizirano kaj je ceno knjige tako dvignilo. Glavni vzrok je nesorazmerne podražitve papirja, platna in lepence ter vsega drugega izdelavnega in pomožnega materiala.

Delegat beogradskega združenja pa je nakazal tudi razmerje današnjih cen osnovnih sredstev in nekaterih investicijskih materialov v primerjavi z letom 1939. Naj jih navedemo samo nekaj:

Svinec za strojni stavek	1:37
Antimon	1:35
Kositer	1:32
Matica za stavni stroj	1:20
Brzotisk. stroj 70x100 cm	1:23
Brzotisk. stroj 50x70 cm	1:17
Dvokrovni stavni stroj	
Linotype	1:42
Automatizirani rezalni stroj	1:35
Enobarvni offsetni stroj	1:48
Dvobarvni offsetni stroj	1:70

in skrbeli za rast mlade trave, ki bo nadomestila močno krmlila. Očistili bodo grmovje in plevel na pašnih površinah ob Soči in drugje in tako pridobili približno 70 hektarov novih pašnikov. Kalkulacija za čiščenje teh pašnikov je pokazala, da bo kmetijska zadruga v prvem letu dosegla 55.000 din dobička, razen tega pa se jim bo že letos izplačala električna ograja, ki jo bodo ob čiščenju pašnikov poštvili na teh površinah. Tudi 1860 ha starih pašnikov bo treba bolj negovati, jim redno vsako leto dodajati hlevskega gnoja in ostala umetna gnojila. S temi ukrepi bodo pašne površine izboljšali za 30%.

Zadržniki so začeli reševati tudi problem ovčarstva. To predvsem zato, ker rede manj ovac kakor pred vojno, čeprav imajo še precej neizkoriščenih pašnikov. Na planini Slatinek že grade ovčarski hlev, v narčrtu pa imajo še enega. Delovna zadruga bo že letos dvignila število ovac od sedanjih 56 na 200 glav.

Nov rudnik svineca in cinka

Prihodnji teden se bo začela eksploatacija svineca in cinka v rudniku Novo Brdo v okraju Treptce. Tamošnje rudno bogastvo cenijo strokovnjaki na pol milijona ton. Rudnik Novo Brdo so že izkoriščali za časa Rimljanov, v državi Nemanjičev vse do vpada Turkov v drugi polovici 14. stoletja, ko je skupaj s mestom imel 40.000 prebivalcev. Pred vojno so imeli koncesijo za izkoriščanje tega rudnika Angleži, ki je pa niso uporabili. Ker je rudnik precej oddaljen od prometnih zvez, ga bodo za sedaj izkoriščali samo toliko, kolikor je potrebno za flotacijo.

Po rudniku Ajvaliji je rudnik Novo Brdo drugi rudnik svineca in cinka, ki je začel obratovati po vojni.

Iniciativni odbor za ustanovitev zvezne trgovinske zbornice

Zvezni svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti je izdal odločbo, s katero je imenoval iniciativni odbor za ustanovitev zvezne trgovinske zbornice. Od predstavnikov podjetij iz Slovenije so v odboru: Ivan Dev, direktor podjetja »Slovenija vino« iz Ljubljane, Boris Gerlovič, direktor podjetja »Rožnik« iz Ptuj, Lojze Ilgo iz Tovarne emaljirane posode v Celju, dr. Bogdan Novak, direktor »Gosada« iz Ljubljane, Jože Pocerček, komercialni direktor »Kovine« iz Celja in Roman Golob, direktor podjetja »Slovenija-impek« iz Ljubljane. Naloga iniciativnega odbora je, da izvede vpis članov, pripravi osnutek statuta in skliče ustanovni občni zbor.

Poizkusna vožnja »Partizanke«

V soboto bo odplula na poizkusno vožnjo naša največja in najbolj moderna potniška ladja »Partizanka«, ki so jo popravili v ladjedelnici »Vicko Krstulović« v Splitu.

»Partizanka« je bivša ladja »Prestolonaslednik Peter«, ki je bila leta 1941 potopljena pri Zlariču v bližini Sibenika. Dolga je 82 m, široka 11 m, ima 1721 brutoregistrskih ton in razvija brzost 18 morskih milj. Na njej je 125 postelj, trije luksuzni apartmani, velika restavracija, kavarna, bar, steklena veranda in oddelek za matere in otroke. Zgrajena je v popolnem skladu z najnovejšo konvencijo o varnosti plovske na morju. Ima radijsko postajo, motorizirane čolne za reševanje in priprave za alarmiranje požara, ki avtomatsko reagirajo pri temperaturi nad 60 stopinj. Tudi vse ostale naprave so izdelane po predpisih konvencije.

Jugoslavija ima veliko možnosti za izkoriščanje lesnih odpadkov

Ze dva meseca se mudi v naši državi dr. Frederic Bender, šef odseka za kemijo lesno-industrijskega zavoda v Ottawi (Kanada), ki je hkrati zastopnik specializirane agencije Združenih narodov za kmetijstvo FAO. Dr. Bender je doslej prepotoval Slovenijo, Goriški Kotar, Slavonijo in Bosno, kjer je proučeval delo naših elektroindustrijskih podjetij in je imel razgovore z našimi strokovnjaki zlasti o izkoriščanju odpadkov na žagah. Po njegovem mnenju je organizacija dela v naši lesni industriji na višini, medtem ko odpadke zelo malo izkoriščamo. Mnenja je, da ima Jugoslavija velikanske možnosti za izkoriščanje teh odpadkov, zlasti za izdeleovanje polceluloze, lesnitnih plošč in podobnih izdelkov. V svojem poročilu bo podal mnenje o najbolj rentabilnem načinu izkoriščanja teh odpadkov.

Naša država se v zadnjih letih močno prizadeva, doseči boljše izkoriščanje lesnih odpadkov. Za izkoriščanje odpadkov ža-

Vse prebivalstvo Kosmeta včlanjeno v zadržah

V 350 kmečkih delovnih združenjih in 241 kmetijskih združenjih na Kosovem in Metohiji je včlanjenih nad 650.000 prebivalcev, kar je v glavnem vse kmečko prebivalstvo tega področja. V zadnjem letu je v združenih organizacijah na Kosmetu mnogo več zanimanja na

Pomorska razstava v Splitu

Na Dan vstaje hrvatskega ljudstva 27. julija bodo v Splitu slavnostno odprli razstavo »Vojni mornarica in pomorstvo Jugoslavije«. Razstava bo obsegala 90.000 kvadratnih metrov prostora. Nameščena bo na polotoku Sutjepan in bo zavzemala tudi malo pristanišče za jadrnico in motorne čolne. Imela bo 10 oddelkov, v katerih bo podana zgodovinski razvoj jugoslovanskega pomorstva skozi stoletja, pomorstva v bivši Jugoslaviji, med narodnoosvobodilno vojno, tehnični napredek trgovske in vojne mornarice, pomorsko stavbarstvo, reševalne ladje, znanstveno raziskovalno delo na morju, pomorsko gospodarstvo, vodni sport in turizem. Poleg vojne mornarice sodelujejo pri organiziranju razstave tudi druge ustanove, tako jugoslovanska parobrodarska podjetja, hidrografska in oceanografski institut, kakor tudi razne politične in kulturne organizacije.

Vse prebivalstvo Kosmeta včlanjeno v zadržah

V 350 kmečkih delovnih združenjih in 241 kmetijskih združenjih na Kosovem in Metohiji je včlanjenih nad 650.000 prebivalcev, kar je v glavnem vse kmečko prebivalstvo tega področja. V zadnjem letu je v združenih organizacijah na Kosmetu mnogo več zanimanja na

Kako so se lotili dela novi občinski odbori v mariborski okolici

Namesto nekdanjih 64 krajevnih ljudskih odborov imajo danes v okraju mariborske okolice 34 občinskih odborov. Ze ob izidu zakona o reorganizaciji ljudskih odborov in ves čas, ko so trajale razprave o novi upravno-teritorialni razdelitvi, so razni zagovorniki starega trdili, da pomeni ta zakon okrnjenje demokracije in da ni več daleč čas, ko bodo namesto krajevnih odborov prevzela oblast v roke nekdanje občine z vso pripadajočo birokracijo. Vendar je resnica, ki jo kaže življenje, drugačna, in zagovorniki malih občin so utihnili. Mnogi, ki so tem ljudem tu in tam naselili, sami pozdravljajo novo upravno razdelitev. V Selnici ob Dravi se volivci strinjajo, da v novi občini ni več pristranskega reševanja zadev, kakor je bilo to prej.

predvsem v agrarnem področju. Ti odbori tudi že dalj časa niso sklicevali zborov volivcev, kar kaže na to, da zaradi formalnega obravnavanja občinskih zadev nismo mogli priti pred volivce in poročati o urejanju občinskih zadev. Primer takega dela je občinski odbor v Srednjem, ki se poleg drugega zelo slabo zanima za obveze šolski obisk otrok. Zlasti ob cerkvenih praznikih otroci v velikem številu izostajajo. Vendar se s tem odbor še ni bavil in ljudje se sprašujejo, kaj je za izboljšanje tega stanja doslej ukrenil predsednik občinskega odbora? Občinski odbor v Pragerskem bi se s svojimi volivci tudi že moral pogovoriti, kaj naj storijo, da bo ostalo v potoku dovolj vode tudi za živino, ki se napaja ob nje-

govem spodnjem teku, v ptuj-skem okraju, kjer so zdaj brez vode! Tem štirinajstim ljudskim odborom, ki delajo v nasprotju z demokratičnimi spremembami, ki jih določa novi zakon o ljudskih odborih, bo moral nuditi okrajni ljudski odbor za mariborsko okolico več pomoči kakor doslej. Tako se ne bo potrebno poslužiti skrajnega sredstva, da bi sklicali zbor volivcev okrajni ljudski odbor. Doseči je treba tudi to, da se odborniki na zbere volivcev temeljito pripravijo.

Se na nekaj novi občinski odbori ne smejo pozabiti — na obljube, ki so jih dali volivcem v oddaljenih gorskih vaseh. V hribovskih občinah Pohorja in Kozjaka so ljudje izrazili bojazn pred novimi občinami zaradi velikih daljav, ki jih bodo morali prehoditi do sedeža občine. Aktivisti so ljudem obljubili, da bodo v oddaljenih vaseh

osnovali vaške odbore in določili uradne ure, kar bi težave v zvezi s potjo odstranilo. Prejšnjemu KLO v Tinju, ki je oddaljen od Bistrice dobri dve uri, so bili obljubljeni enkrat na teden uradni dnevi. To je sklenil tudi občinski ljudski odbor na svoji prvi seji. Vendar je poteklo od tedaj že nekaj mesecev, toda Tinjanci morajo še vedno hoditi dve uri daleč, kadar potrebujejo kaj od svojega ljudskega odbora! Tudi snovanje vaškega sveta na Remšniku je ostalo samo na papirju. V Remšniku, Tinju, Duhu in drugih gorskih vaseh bi lahko vaški odbori sami urejali izrecno vaške zadeve in predlagali v po- trditve občinskemu odboru. Seveda je dolžnost Fronte, da svoje člane v teh krajih zainteresira, da si priborijo te pravice, ki jih občinski odbori lahko brez težav uresničijo v korist svojih volivcev. Jp.

PISMA UREDNIŠTVU

»NEKAJ PRIPOMB K SVETOEMSKI NEDELJI IN ŽEGNANJU«

Zadnji dogodki okrog proščenj in priveditev, ki jih organizirajo razni cerkveni krogi, nam govorijo, da je precej takšnih duhovnikov, ki delajo in ravnanju na vse mo- goče načine proti naši socialistični domovini, proti svojemu ljudstvu, proti napredku in ki pozabljajo na vse težke dneve okupacije, na žrtve ljudstva ter postajajo slepo orodje prav tistih, ki so našemu ljudstvu in dobru delu položene duhovščine prizadeli toliko gorja doma ali v taboriščih. Naše ljudstvo ne more razumeti, da danes tudi takšni duhovniki, ki so okupacijo po zaslugi Vatikana preživeli ob kruhu, vodi in za- smejavanju v taboriščih, posku- šajo z raznimi »rom-pom-pom žeganji« in podobnimi priveditvami odvajati ljudstvo od trez- nega dela, ga navajajo v protiza- konna dejanja in kar je za najbolj žalostno — v pijančevanje.

Ena takšnih »rompompom« pri- reditev je bilo proščenje pri St. Emi, ki pa po svojih posledicah ni in ne more biti v čast in ponos privediteljem. Nedovoljene denar- ne nabirane akcije za godbo, protizakoniti zakoli živine, nedo- voljen vinitost in pijančevanje, in kar je najmanj častno — pretep v župnišču, to so rezultati te zadnje dobro pripravljene cerkvene pri- reditve.

Zadnje proščenje je pokazalo, da taka oblika zabav ne ustreza duhu časa, v katerem živimo. Za- kaj vse v priveditve, ki so pri- nesle okoliškim ljudem same ne- prilike in verjetno tudi denarne kazni? Ali je mar katoliška cerkev zamovana na princip: Pelji svo- jega bližnjega v pogubo? Ali ni že tudi brez takšnih cerkvenih pri- reditev dovolj in je preveč pijanče- vanja? Dobro bi bi bilo, da bi v bodoče gospod župnik svoje eks- ponente podučili, kaj je dovoljeno in dobro in kaj ni. Spomnite se, g. župnik, na dobo okupacije, na g. župnik, na težko borbo našega ljudstva tudi za Vaše osvobo- bojenje in bodite z ljudstvom!

Takšnih svetoemskih nedelj si več ne želimo!

PRIPOMBE K UPRIZO- RITVI KREFTOVE »VELIKE PUNTARIJE« NA JESENICAH

Člani mestnega gledališča ter člani igralških družin javniškega in jeseniškega SKUD so se delj časa z vso vnemo pripravljali na uprizoritev Kreftove »Velike puntarije« na prostem. To orisno delo je bilo vmešeno v kulturni del programa za prazniške gasilske čete na Jesenicah. Režijsko delo je bilo poverjeno režiserju mest-

nega gledališča na Jesenicah tova- rišu Srečku Tiču, ki je svoje delo nedvomno dobro in zadovoljivo opravil. To velja tudi za igralce iz Javornika, ki so izvajali ves puntarski del pri tej igri, saj so se potrudili, da bi kljub številnim težavam in oviram svojo nalogo opravili kar najbolje.

O premieri Kreftove »Velike puntarije« je bil priobčen daljši članek v zadnji številki Ljudske pravice, s katerim je tov. Darinka Muserjeva dala kritično oceno iz- vedbe omenjene predstave. Zato nimam namena, da bi o tem pono- no razpravljaj, vendar je po- trebno, da o priveditvah te pred- stave dodam še nekaj pripomb. Priveditelji, to je industrijska ga- silska četa na Jesenicah so izvedli »Velike puntarije« v Ukovi in drugi delovni kolektiv. Da bi kritiki ogromne režijske stroške so se odločili za dvakratno ponovitev »Velike puntarije«, vendar pa so povsem zanemarili organi- zacijski del te izvedbe. Slaba pro- paganda je bila vzrok, da je bil obisk razmeroma slab in zatega- delj ni prišlo do obljubljenega ponovitve, kljub temu, da je bil igralški kolektiv pripravljen za nastop. Okrog sto gledalcev, ki so prišli zama v Ukovo, da si ogleda- ju napovedano predstavo, se je odlo- čilo, da si priveditve ogledajo naslednjo soboto, kakor je bilo tudi objavljeno. Vendar je ostalo na istem tudi v soboto dne 12. 7. Tokrat je bilo še slabše. Kljub temu, da je bilo gledalcev precej, do predstave ni prišlo. Odgovor- nost za to nosijo spet priveditelji. K temu so nedvomno pripomogli tudi uslužbenci pošte na Jeseni- cah, ki so važno brozjavko v zvezi z izvedbo predstave in ki je bila nastoljena na Mestno gleda- lišče Jesenice, dostavili šele po- sesturi uri.

Takšen način dela v nobenem primeru ne odgovarja in kvarno vpliva na razvoj kulturno pro- svetne dejavnosti na železarskih Jesenicah, seveda ne po krivdi igralškega ansambla, temveč po krivdi privediteljev, ki svojih ob- veznosti niso izpolnili.

Ljudje, med njimi številni ob- skovalci iz Mojanje, Zirovnice, Koroske Bele in Jesenic so upra- vičeno kritizirali takšno neodgo- vornost do dela in do izpolnje- vanja sprejetih obveznosti. Tokrat je odhajalo iz Ukove precej razo- čaranih gledalcev, ki so že drugič zama pričakovali, da si ogledajo odsko delo, kakršno je »Velika puntarija«. Pri izvedbi tega dela sodelujejo nad sto igralcev, solistov in štatistov, vendar to ni motilo privediteljev, ki bi se morali za- vedati, da tudi takšne neuspele priveditve pomenijo v neki meri povečanje režijskih stroškov. Cela vrsta sodelujočih si je izposlovala v svojih obratih neplačane do-

ocenila tudi kritika, pa je bil 23. junija v Trstu. Tržaška Glasbe- na matica je s tem koncertom zaključila svojo letošnjo kon- certno sezono. Tržaška kritika poudarja kvaliteto tega komor- nega pevskega ansambla, ki ga sestavljajo dovršeni solisti, ka- terih odliko pa je tudi v tem, da se zanjajo izvrstno podrediti zahtevam celote.

Oktet je v Ljubljani nastopil trikrat: dva nastopa sta bila zaključena, tretji pa nekako na pol javen. Na tem poslednjem koncertu (sodelovala je tudi fol- klorna skupina Glasbeno-narodo- pisnega inštituta), ki ga je 26. junija priredila Slovenska izse- ljeniška matica na magistrat- ni dvoristi za ameriške ro- jake, je bilo opaziti vse tiste pozitivne lastnosti, ki jih mora imeti tako pevsko komorno te- lo: jasna dikcija, umerjenost, neprisljenost, smotrno dihanje, sočen zvok in ne nazadnje ljubezen do pevskega muziciranja. Ta se kaže ne le v doživljem podajanju, temveč tudi v okteto- vem intenzivnem studiju, ki slo- ni popolnoma na amaterski pod- lagi. Kljub temu, da pojejo v oktetu skoraj sami solisti, so njihovi glasovi v ansamblu pri- jetno uravnovešeni. To velja

pušte, kar bo treba kriti iz festi- valnega fonda.

Jesenjani in Javorčani, ki vsako leto nekajkrat napojijo prastrano letno gledališče v Ukovi, si ne želijo več takšnih kul- turnih škandalov! Edo Zagar

VESTI IZ KRANJA

Akcija za zbiranje prispevkov za mednarodni komite miru v Kranju zelo uspešno napreduje. Po vseh tovarnah in ustanovah se vsilijo tozadevna predavanja, člani sindikatov pa sprejemajo obveznosti, da bodo mesečno prispevali po 10 din ali pa tudi več. Uprava in sindikalna podružnica »Tiskarstva« je nakazala v ta na- men vsilijo tozadevna predavanja, člani sindikatov pa sprejemajo obveznosti, da bodo mesečno prispevali po 10 din ali pa tudi več. Uprava in sindikalna podružnica »Sava« preko 5000 din, Krajevni odbor sindikata usmarjeva 4000 dinarjev, Okrajni sindikalni svet 5000 din. Prispevke zbirajo tudi OZKZ in drugi delovni kolektivi.

Ob veliki udeležbi odbornikov sindikalnih podružnic in kulturnih delavcev v Kranju je bil pre- tekli teden sestanek v zvezi z ustanavljanjem društva »Svobode« v Kranju. Sestanka, katerega se je udeležilo preko 200 aktivistov, članov sindikata in kulturnih društev je prisotstvoval tudi član Republiškega sveta zveze sindika- tov Slovenije tov. Roman Albreht. V razpravi o pomenu teh dru- štev in njihovega dela so se pri- sotni odločili, da bodo v Kranju ustanovili tri taka društva, in sicer v Stražišču, Kranju in Prim- skovem. Izvolili so tudi iniciativ- ni odbor, kateremu so poverili delo in organizacijo do vseh te- renih občin zborov. Po vseh te- renih so sedaj sestanki, na ka- terih se prebivalstvu pojasnjuje pomen teh društev, zbirajo pa se tudi že člani, ki vstopajo v dru- štva.

MESEČNA NAROCNINA

Slovenskega poročevalca: za dnevno izdajo 140 din za nedeljsko izdajo 20 din za obe izdaji 160 din

USPEH NAŠIH KRIMINALISTIČNIH ORGANOV

Predrzni roparji in napadalci v rokah varnostnih organov

Pretekli mesec so bili Ljub- ljanci v velikem strahu zaradi roparskih napadov in posilstev, ki so jih izvrševali do skrajnih pokvarjeni tipi sredi mesta in na Rožniku. Organi kriminalistične službe, vedno budni nad varnostjo pre- bivalstva, so zasedli tle ljudi, ki so se poleg službe ukvarjali še s prisvajanjem tuje lastnine in podlimi posli. Dne 6. junija letos sta Milan Benko in kuhinja pri Sestici, že večkrat kaznovan, in Emil Škerl, brezposelni ključavničar, popivala v gostinskem podjetju »Sestica«. Ko sta videla, da jima bo zmanjkalo denarja za nadalj- nje poplavljanje, sta se dogovorila, da bosta opazovala, kateri izmed gostov ima pri sebi največ de-

Tovarišem iz Postojne v pojasnilo

Na vprašanje, ali je pravilen postopek delovnega kolektiva furnirnice v Bodovljah in Okr. LO Kranj, ki ga je postavil to- variš Petrinja D. v Slovenskem poročevalcu dne 8. t. m. pojas- njujemo:

Dne 30. maja letos je Tovarna furnirja v Bodovljah pri Skofji Loki prejela odločbo bivše GL. direktije lesne industrije LRS, s katero ta odloča da se iz pod- jetja prenese stroj za brušenje furnirskih nožev z dvema elek- tromotorjema industrijskemu podjetju Javor na Pivki. Odloč- ba je bila utemeljena s tem, da stroj tvori pritiklino k stroju in škarijam za rezanje furnirja, ki sta bila z odločbo iste di- rekcije z dne 15. dec. 1950 že prenesena na lesno industrijski obrat Tomšič v Ilirski Bistrici (sedaj Javor).

K temu pripominjamo: 1. Odločbo Glavne direktije je prejelo podjetje v Bodov- ljah, Okrajni ljudski odbor kot gospodarsko upravni organ pod- jetja pa ne, dasiravno le on lahko v takem primeru da pri- voljenje za prenos osnovnih sredstev podjetja, odnosno mo- ra biti o kakršnemkoli prenosu preje vsaj obvešen.

2. Ze naslednji dan, 31. maja, so se v podjetju Bodovlje zgla- sil zastopniki podjetja Javor s kamionom, da takoj nalože brusilni stroj in ga odpeljejo v Prestranek.

3. Ker podjetje Bodovlje stroja ni izročilo, so zastopniki podjetja Javor intervenirali pri podpredsedniku OLO, ki je vsled nepravilnega postopka di- rekcije odklonil oddajo stroja, ker je bil postopek v odno- su do OLO Kranj v tem pri- meru nepravilen in nezakonit. Nadalje vsled tega, ker sam ne more izdati dovoljenja za pre- nos osnovnih sredstev podjetja brez pristanka gospodarskega sveta in ljudskega odbora. Po- leg tega zato, ker je bil tako postopek direktije kot podjetja Javor docela nedemokratičen v odnosu do lokalnih organov oblasti in delovnega kolektiva ter tudi zato, ker tak način od- daje strojev in v takem času praktično sploh ni izvedljiv z ozirom na proizvodne naloge, ki jih ima podjetje v Bodovljah.

Značilno pri stvari je zlasti to, da niti kolektiv tovarne, ni- ti OLO o odvzemu stroja sploh nista bila vprašana, torej nista mogla dati svojega mnenja, še manj pa imela možnost pritož- be na višje organe. Prav tako ni nihče vprašal ali bo tovar- na v Bodovljah lahko poslovala naprej, če ta stroj odloča, kakšna gospodarska škoda utegne na- stati za podjetje in kakšne bo- druge posledice.

Toda doslej smo našli le neka formalnih razlogov, zaradi katerih sporni stroj ni bil iz- ročen podjetju Javor. So pa še drugi in sicer pomembnejši.

Tovarna furnirja v Bodovljah je že v začetku leta 1949 pre- vzela po nalogu Glavne direkti- cije iz tovarne v Prestranku del slabo zavarovanih in že ru- iniranih strojev, ki so bili veči- del določeni za staro železo. Ta kolektiv jih je obnovil in uspo- sobil za produkcijo. To so bili nož in škarje za rezanje fur-

nirja in stroj za brušenje fur- nirskih nožev. Tik preden je bilo podjetje v Bodovljah koncem leta 1950 preneseno iz republiške pristoj- nosti v pristojnost OLO Kranj z vsemi osnovnimi sredstvi je direktija izdala odločbo o pre- nosu noža in škarij za rezanje furnirja lesno industrijskemu podjetju v Ilirski Bistrici.

Podjetje v Bodovljah je ta- krat prosilo direktijo, da vsaj za nekaj časa opusti to namero, ker je bilo znano, da tedanji LIP v Ilirski Bistrici teh stro- jev še ne rabi (in resnično ni- so bili v obratovanju več kot eno leto), dočim je v Bodovljah obležala dragocena orohova hlo- dovina na skladišču. Vendar pod- jetje ni našlo razumevanja — oba stroja je moralo odsto- piti takoj čeprav zato ni bilo nobene nujne potrebe.

Ze ta ukrep je bil napram podjetju v Bodovljah zelo oster in nerazumljiv, vendar je na- log izpolnilo in stroj sporaz- umno z OLO tudi izročilo, če- prav je bila njegova produkcija težko ovirana in je obležalo na skladišču zaradi tega 200 m³ orehovega lesa, ki še do danes ni ves predelan in se je deloma pokodoval, pri čemer je pod- jetje seveda utrpelo znatno škodo.

Toda kako si je pomagalo podjetje? Kolektiv sam je izde- lal nov nož za rezanje furnirja, čeprav je to trajalo dalj časa in je bila proizvodnja močno ovirana. Ali naj sedaj kolektiv, ki je pokazal toliko sposob- nosti in iniciative izdelala sam še nov brusilni stroj, ko je že en- ga rešil uničenja? Javor bi sam prav tako lahko izdelal stroj te- kom enega in pol leta, odkar pripravila produkcijo v Pre- stranku ali pa bi ga naročil v inozemstvu, za kar je vsekakor imel dosti možnosti. Pri tem pa v svoji produkciji ne bi bil prav nič oviran.

Stari brusilni stroj, katerega tov. Petrinja omenja ni uporaba za podjetje v Bodovljah, ker ne ustreza vsled slabe kon- strukcije in bi podjetje z nje- govo uporabo ne moglo izdelo- vati specialnih plošč, ki so nje- gov najvažnejši proizvod. Če bi ga bilo mogoče uporabljati, bi ga prav gotovo izkoristilo in ne obnavljalo starega, ali pa bi ga rado odstopilo drugemu pod- jetju.

Sporni stroj brusil nože dol- žine 3,20 m, podjetje Bodovlje pa potrebuje stroj dolžine 2,5 m. Tega ima podjetje Javor in bi ga lahko zamenjalo že pred le- tom dni, ko je bilo omenjeno, da rabi brusilni stroj iz Bodo- vlj, češar pa ni hotelo storiti. Ze nekoliko kasneje pa je bilo na Svetu za industrijo vendarle sklenjeno, da podjetje v Bo- dovljah stroj obrzdi ker bi mo- ralo sicer proizvodnjo važnih izdelkov za JLA ustaviti.

To so torej v glavnem razlo- gi, zaradi katerih je delavski svet tovarne furnirja v Bodo- vljah na svoj seji dne 30. maja 1952 sklenil, da stroja ne more dati. To so tudi razlogi, da je gospodarski svet OLO Kranj na svoji seji dne 5. junija 1952 sklenil, da se podjetju v Bodo- vljah

ljah do nadaljnega ne dovoli oddati stroja podjetju Javor. Okrajni ljudski odbor je nato pričakoval pojasnilo Glavne di- rekcije v tej zadevi ki ga pa ni dočakal, kar daje slutiti, da odloča direktija ni imela trdne podlage in zaradi tega Okrajnemu odboru Kranj tudi ni bila dostavljena, da bi na podlagi nje pravomočno sklepal.

Predstavnikoma podjetja Ja- vor pa je bilo 31. maja, ko sta hotela že stroj odpeljati spo- ročno, da dokler ne bo Okraj- nemu LO Kranj utemeljeno povedano, zakaj je potrebno stroj izročiti, in to na pravilen način, da toliko časa ne more stroja izročiti.

Tega sporočila OLO ni prejel, vsled česar tudi ni doslej nič ukrenil. Kajti končno le ne gre nekemu delovnemu kole- ktivu in organu oblasti nje- hovih zakonitih pravic kratiti tako, kadar in kakor bi se ko- mu zahotelo. Najmanj pa ta- krat, kadar zahteve niso pov- sem utemeljene.

Če bi merodajni organi GL. direktije, podjetja Javor ali OLO Postojna ukrenili vse, kar je pravilno in potrebno (a bili so to dolžni storiti) smo prepri- čani, da bi bil ta problem že vsaj v glavnem rešen — seveda ob obojestranskem razumevanju položaja.

Menimo da so pogoji za to podani in dalje, da je samo tak način obravnavanja problemov v skladu s socialistično gradi- tvijo pri nas. OLO Kranj

JUBILEJ ZASLUŽNE- GA UCITELJA IN FRONTOVCA

70 letnico slavi danes naš ne- umrljivi tovariš, »krusni oče« Rode Gregorič, Rojen je bil 17. VII. 1882 v Prvaci. Dovolil je učite- ljišče v Kopru in služboval kot učitelj v goriškem okraju do prve svetovne vojne, zadnjih 7 let kot šolski upravitelj v Opatnem selu, kjer je kot narodni delavec de- loval tudi v kulturnih in gospo- darskih društvih, katerih sousta- novitelj je bil. Ob mobilizaciji je moral prekiniti učiteljsko delo, ker je bil mobiliziran. Po raz- solu Avstro-Ogrske je prišel v Ljubljano in nastopil službo pri takratnem prosvetnem oddelku, kjer je bil finančno-ekonomski referat do svoje prisilne upoko- litve, ki je bila izvršena iz oseb- nega maščevanja, 8 let je bil taj- nik društva »Sočas«. Pri učitel-

skem združenju je deloval 21 let do okupacije kot pravni svetova- lec, sestavljal je ta leta »Učiteljski kolektiv« in »študentsko društvo učiteljskega Slovenije«.

Med okupacijo je aktivno sode- loval v Osvobodilni fronti, bil 1942 aretiran in odpeljan v bivšo Belgijsko vojašnico, v kateri je prebival 3 mesece prisilno upoko- litve, ki je boril kot partizan v Crni gori.

Po osvoboditvi dela ves čas, kot je že omenjeno, kot poverjenik za preskrbo »Rdeče hruške« in sodelavec vseh množičnih organi- zacij in tudi kot strelec se udeležuje — sicer le z značno puško.

Vsi prijatelji in znanci mu že- ljijo, da bi še dolgo let zdrav in čil delal pri graditvi socializma v naši domovini Jugoslaviji, saj sam pravi: »V delu je mladost!«

Gasilska miličnika pre- prečila milijonsko škodo

Nedavno je bila obveščena Ga- silska LM v Mariboru, da je iz- bruhnil v mehanični delavnici podjetja »CEGRAD« Mariboru veliki požar. Ko je prišel na mesto požara vod gasilskih milični- kov, so jim začeli preplašeni de- lavci pojasnjevati, da je sredi pla- menov že kakih 10 minut z dis- tanso plinoma napolnjena jelenka, in je pričakovati, da bo vsak čas eksplozivna. Ko so pričakovali eksplozijo, so najprej odstranili vse prebivalce iz okoliških poslo- piv. Komandir gasilskega voda tudi ni dovolil gasitev v tem de- lu poslojpa. Tedaj pa sta se pro- stovoljno javila gasilska miličnika Franc Stefanec in Alfons Cerar, ki sta v nekaj trenutkih pogasili ogenj okoli jelenke, ter s tem preprečila več milijonsko škodo.

Oba sta bila za požarovalnost pohvaljena in nagrajena. —an

Dva požara v viharni noči v okolici Ljubljane

V večerjani viharni noči sta v neposredni bližini Ljubljane iz- bruhnila dva večja požara. V Brestu skleda po moči zagorelo go- spodarsko poslopje zdravstvene Srečka Medica. Sami domačini so s pomočjo gasilcev iz Barja in Bresta ter pozneje tudi ljubljans- ke gasilske milice preprečili, da se ogenj ni razširil za skladišče in v njem večje količine gradbe- nega materiala. Škodo cenijo na okrog 350.000 din.

Slovenski oktet

Med našimi izseljenci v Ame- riki so že dalj časa govorili in v svoje slovenske časopise tudi pisali, da bi povabili pevsko skupino iz starega kraja. Ze- lja ameriških Slovencev po kv- alitetnem domačem ansamblu je njihova srčna zadeva, saj sami pravijo, da so bili nekdanj na kulturnem polju zelo aktivni, zadnji čas pa so postali nekam izčrpani, njihove zmožnosti jim pojemajo, nimajo več tiste silje za odrske nastope, njihovo pe- je je v mnogih naselbinah uti- nilo, a njihova srca si žele doma- tski pesmi, ki bi jih peli staro- krajski pevci ko živa slika njih samih, njihovih mladih let iz časa, ko so odhajali v Ame- riko za kruhom.

zadevami. Poleg velikega kultur- nega pomena, ki ga ameriški Slovenci pripisujejo gostovanju ekipe iz njihove stare domovine, pa ima tako gostovanje tudi ve- lik politični pomen.

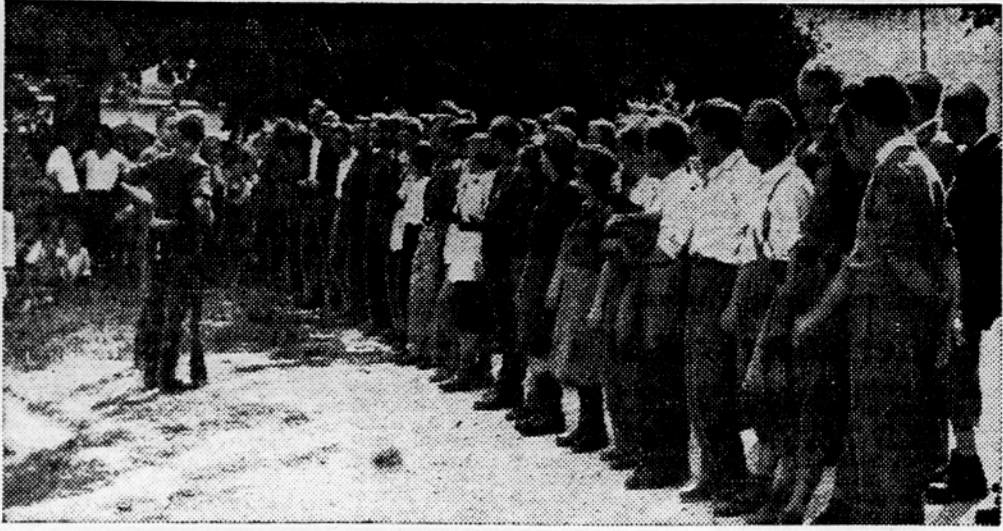
Na pobudo Slovenske izselje- niške matice je »vet za kulturo in prosveto LRS povabil 27. sep- tembra 1951 na advicijo okoli 30 pevcev, izmed katerih je bilo treba izbra osem najprimer- nejših glasov, ki naj bi tvorili oktet. Široko sestavljena komi- sija je izmed 11h izbrala Gašperja Dermoto, Janeza Lipu- ščka, Arčija Kogojca, Boža Groš- lica, Toneta Kozlevčarja, Romana in Toneta Petrovčiča in Arturja Sulca, ki naj bi perfektno na- študirali slovenske narodne in umetne pesmi ter jih v prvi vrsti peli našim izseljencem v ZDA ter Slovincem na Koro- škem in v Trstu. Oktet je začel pod vodstvom prof. Janeza Bo- leta redno vaditi med kakimi štirimi meseci.

Doslej je imel že nekaj nasto- pov na podeželju, med drugim tudi v zdravilišču Golinik in v domu slepih v Skofji Loki, nji- hov prvi javni nastop, ki ga je

tudi obema prvima tenorjema, ki si lahko štejeta v čast, da nista podlegla izstopanju, pogost- stenorski boleznici. Prav tako zasluži oktet (in njegov dirig- ent) pohvalo glede tega, da se varuje vsakega forsiranja, da poje v zmernih dinamičnih me- jah in da noben forte ne zveni prisiljeno ali celo surovo.

Solistične parte v izvajanih delih so peli Dermoto, Lipušček, Grošelj, Kozlevčar in Tone Pe- trovčič izrazno skladno s celoto in brez nepotrebnih operističnih manier.

Videti je, da bo oktet uspešno rešil naloge, ki so mu postava- ljene, saj je v kratki dobi na- študiral na pamet pesmi za dva celovečerna nastopa in se tudi (ne sicer še do kraja dovršeno) vpel. Pri nadaljnem delu okte- ta bi bilo želeno, da bi posegel — glede na turnejo v ZDA — predvsem po dobrih, res nardo- nih priredbah narodnih pesmi ter da bi si osvojil tudi parti- zanske in tehnično ter interpre- tacijsko zahtevnejše umetne zbo- rovske tvorbe iz slovenske no- vejše in sodobne zbrovske ustvarjalnosti. Tem bodo pevci in njihov dirigent po svojih zmožnostih vsekakor kos. R.

Komandant tretje mariborske patrolje daje svojemu bataljonu navodila za partizanski pohod od Šmarjete proti Mariboru

Skozi gozdove in partizanske vasi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ljutomeru je bila prosta. Ljutomerčani so bojne patrolje dočakali na Glavnem trgu. Po mimohodu bojnih edinic je navzoče pozdravil sekretar OK Partije tov. Pavlica.

V nočnem času so bojne patrolje zasedle bližnji grič Kamenski in se skrivaj pripravljale za odločilne jutranje bitke. Vse bojno področje je bilo zavito v skrivnostno tišino, le tu in tam so se oglašale straže in izvidnice. Borci so polegali pod košate bukve in ubujali spomine na partizanske čase. Po vnaprejšnjem pripravljenem načrtu so Jureševe napadale skupine napadale taborišče in štab. Brambovc so uspešno odbijali napade, branili zastavo in naposled pregnali jurušče na izhodiščne položaje. V jutranjem mraku je bila bitka odločena v korist obrambnih edinic taborišča.

Počjo partizanske pesmi, so borci strumno korakali proti Radomerju, kjer so jih vaščani toplo sprejeli in pogostili. Po krajšem počitku je patrolja nadaljevala pot proti Ormožu.

V terek popoldne je prispele iz Gorice patrolja južno-primorske smeri in v Komnu slovesno izročila bojno zastavo patrolji sezanskega okraja. Patrolja je odšla na pot iz Sempetra pri Gorici. Obšla je partizanske vasi Vrtojbo, Miren, Opatje selo in Goriški Krasi. Po prihodu v Renče je priredila partizanski napad in miting, nakar je obiskala vasi na Spodnjem Vipavskem ter številne partizanske družine. Najlepši sprejem je doživela na Braniku, vasi, ki je dala med vojno 89 borcev. Vas so Nemci do tal požgali. Izmed 185 požganih hiš je večina že obnovljenih, s pomočjo članov Zveze borcev in drugih množičnih organizacij pa bodo še letos obnovili tudi ostale. Največji napad je patrolja izvedla na Ravnah med Branikom in Komnom, kjer je narodni heroj Stjenka leta 1943 uničil

nemško avtomobilsko kolono. Pred spomenikom padlih borcev je izstrelila častno salvo, nato pa nadaljevala pot proti Dutovljam.

Ze v soboto popoldne je se vernoprimska patrolja odšla iz Predila preko vasi Strmec, ki je bila v vojni požgana, proti Bovcu. V Bovcu se je razdelila: en del, okrepjen z novimi borci, je krenil preko planine Kolobarja, kjer je položil venci na ploščo padlim borcem v letu 1943 in kjer je bila ustanovljena tudi Gradnikova brigada. Drugi del pa je odšel v Zago, kjer je nekaj ur taboril. V Zago je prispele preko Stola tudi stranska patrolja iz vasi Breginj, kjer je bila Gradnikova brigada več težkih bojov z okupatorjem. Tako okrepjena patrolja je odšla v vas Drežnico, kjer se ji je pridružil del patrolje iz Bovca. V nedeljo popoldne je prispele v Kobarid. Nadaljevala je pohod skozi Idriško, Livek, Livške Ravne, čez Kuk in vzdolž italijanske meje v vas Foni, kjer je bil 1943 leta težak spopad partizanskih enot z več tisoč Italijani, ko so se partizani približali v Slovensko Benečijo. Dalje je odšla skozi Kamno, Vršno na Krn in odtod prispele v ponedeljek v vas Caderg. Med potjo obiskuje borci partizanske matere in družine.

Jesenjska patrolja je prevzela zastavo pri Totovom domu ob navzočnosti prebivalcev in nato krenila na pot. Obiskala je na Jesenicah hišo pri Jelenju, v kateri je bila prva tiskarna Partije na Jesenicah. Tu je tovariš Ivan Volk, nosilec Spomenice 1941, spregovoril o pomenu pohoda. Pohod se je nadaljeval čez Poljane, kjer je bil prirejen miting in so tamkajšnji aktivisti in prebivalci pogostili borce po partizanski navadi. Patrolja je nato napadla Belo ter nato predala zastavo borcem iz Bohinjske Bele, kjer je bil prirejen tudi miting. Pot jo je vodila dalje čez Gorjuše, kjer je obiskala vse stare aktiviste in vaščane v Gorenji vasi in na Koprivni-

ku. Ljudje so jih sprejemali povsod z veliko ljubeznijo. V pogovorih je ugotovila, da se v vasi dogajajo posamezne nepravilnosti s strani nekaterih odbornikov, sicer pa so ljudje še vedno naši stari partizanski prijatelji.

V Kamniku bo v nedeljo ob 13. uri na Glavnem trgu slovesen sprejem tuhinjske patrolje. Na tem mitingu bo govoril organizator vstaje v bivšem kamniškem okraju član CK KPS tov. Tomo Brejc. Po mitingu bosta krenili kamniška in tuhinjska patrolja pred poslopje pošte in položili venci pred spominjsko ploščo osmih talcev, katere so fašisti na tem mestu obesili 30. junija 1942. Iz Kamnika bo odšla patrolja proti Radomljam, središču vstaje v Sloveniji. Patrolja bo nadaljevala pot preko Količevega do Domžal. Sestavljena bo iz starih borcev. Obe patrolji bosta še isti večer odšli proti Dobenu, preko Grajnice in Rašice pa v Črnuče, kjer bosta v ponedeljek zjutraj predali zastavo patrolji okraja Ljubljana-okolica.

Partizanske patrolje v celjskem in šoštanj-skem okraju

Davi ob 2. uri zjutraj so člani Zveze borcev iz Rogatica in Rogaske Slatine sprejeli v Srencu bojno zastavo, ki so jo dotlej nosili borci iz Ptujja. V neurju in naliivu so nadaljevali pot do Rogaske Slatine, ki so jo zavzeli z naskokom. Nato je druga patrolja krenila skozi Koprivnico čez Boč in Poljane do Pristave, kjer je bil kratek miting. Nosilci bojne zastave južnoštajerske smeri so se zatem spopadli še za Početek, kjer je bil tudi kratek partizanski miting. V poznih večernih urah pa je patrolja prispele v Polja ob Sotli.

Danes ob 20. uri je šla po vrhu Paškega Kozjaka na pot tudi prva patrolja šoštanjkega okraja.

Brez truda pridobljen denar ne tekne

Po izkušnjah emega dne ali celo nekaj ur gotovo ni mogoče dati o neki stvari dokončno vedno sodbe. Vendar menim, da ne bo škodovalo, če povem, kako sem odrezal v tleh, štirih gostinskih obratih Ljubljane in Maribora pred nedavnim.

Prijetno sem bil presenečen v restavraciji hotela »Slova v Ljubljani, kjer sem bil solidno postrežen v pichih tleh minutah. S tako solidno postrežbo si bo kolektiv gotovo pridobil vsakega gosta, ki mu je čas zlat, čeprav bo morda plačal nekoliko več.

Tudi v kavarni hotela »Unio nilem imel postrežbo kaj očiti, Komaj sem sedel, že sem dobil na mizo različne časopise, povrhu pa še vljuden pozdrav. Naročeno črno kavo sem dobil še preden sem preletel naslove 2 časopisov. Bilo je točno ob dveh popoldnih in tedaj so se stvari ob prihodu popoldanske izmene precej neprijetno zasukale. Trije natakariji dopoldanske izmene so postajali v kavarniški kuhinji vedno glasnejši. Sprva sem mislil, da gre za navaden nesporazum, toda dingljanje razbitih kozarcev in glasne, izbrance kletve so me prepričale, da razgrajajo za zidom pijani natakariji. Ko so tako ob kontroli gostov dve uri preizkušali svoje glaslice, so se vsi trije majaje in v cik-cak liniji med mizami gostov zrinili proti izhodu. Se preden so odšli, pa je eden od njih med kavarniškim vrati na ulico prešerno zavriskal. Morda nam, gostom, v slovo, kmalu nato sem poklical natakarja in ga vprašal, če dobim lahko kuverto. Vljudno mi je pojasnil, naj kar izvolim v garderobo. Ker se mi je mudilo, me je ta njegova »vljudnost« vznevoljila; tem bolj, ker sem videl, da prav tedaj ni imel drugega dela, kakor da podpira s svojimi rame-ni podboje vrat.

Vremenska napoved za četrtek 17. julija: Sončno z delno oblačnostjo. — Temperatura nekoliko višja.

Na zalogi imamo orehov in neparjen bukov les raznih mer, orehov furnir in razne vrste okovja. Ne pozabite tudi na naše dobro izdelano pohištvo! Prodajamo v raznih količinah po najnižjih cenah! Mizarsko obrtno podjetje, Divača telefon 5.

NAŠ LIST

Vas obišče redno vsak dan, zato se ga spomnite enkrat na mesec z nakazilom naročninc.

Dnevne vesti

KOLENDAR
Četrtek, 17. julija: Aleš, Aleksijski, Pecek, 18. julija: Miroslav, Friderik.
SPOMINSKI DNEVI
17. VII. 1936. — Začetek borbe španskega naroda za svojo neodvisnost proti italijansko-nemški fašistični intervenciji in proti Francu.
17. VII. 1944. — Vzhodnokoroški odred uničil most v Beli pri Zelenzi Kaplji.
17. VII. 1944. — Enote VI. brigade vderejo v rudnik Terezija v Trbovljah, odbijajo Nemce ter izvršijo mobilizacijo.

OBVESTILA
Podjetja, ki izvajajo in uvažajo, obveščamo, da bo po sklepu zadnjega sestanka teh podjetij sestane delegatov pred odhodom v Beograd na ustanovno skupščino zvezne Trgovinske zbornice v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri na Svetu za blagovni promet, Ljubljana, Tomšičeva (Knafljeva) št. 7. Do sobote ob 9. uri je treba javiti brzojavno ali telefonsko (št. 647), katere podjetja bodo poslala zastopnike v Beograd, da jim event. rezerviramo mesta na vlaku. (V istem kraju lahko dobimo JLA Ljubljana ima danes ob 9.25 iz Ljubljane. Udeleženci naj se točno držijo razpisnih obvestil. — Uprava poštiniških kolonij pri Svetu za prosveto in kulturo vlade LRS. 4468-n
Obvestilo. Odhod v poštiniško kolonijo Sekira ob Vrškem jezuru II. izmena je 22. julija 1952 ob 9.25 iz Ljubljane. Udeleženci naj se točno držijo razpisnih obvestil. — Uprava poštiniških kolonij pri Svetu za prosveto in kulturo vlade LRS. 4468-n
17. julija ob 20.30 uri v svojem vrhu »Veseli večer. Gostuje ansambel »Veseli večer Radio Beograda«. Prodaja vstopnic pri blagajni Doma od 14. ure dalje. Vstop za vse občinstvo.

PROF. DR. JEŠE NE ORDINIRA DO SEPTEBRA. 4468-n
Obvestilo. Odhod v poštiniško kolonijo Sekira ob Vrškem jezuru II. izmena je 22. julija 1952 ob 9.25 iz Ljubljane. Udeleženci naj se točno držijo razpisnih obvestil. — Uprava poštiniških kolonij pri Svetu za prosveto in kulturo vlade LRS. 4468-n
17. julija ob 20.30 uri v svojem vrhu »Veseli večer. Gostuje ansambel »Veseli večer Radio Beograda«. Prodaja vstopnic pri blagajni Doma od 14. ure dalje. Vstop za vse občinstvo.

RADIO
SPORED ZA ČETRTEK
Poročila ob 5.15, 6.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00. 5.00-7.00 Pester spored glasbe; 7.00-8.00 Glasbeno literarni večer; 8.00-8.30 Objave dnevnega spreda; 8.30-9.00 Jutranja telovadba; 9.00-9.30 Pregled tiska in radijski koledar; 12.00 Poslušajte znane melodije; 12.40 Zabevna glasba, vmes objave; 13.00 Fonovitev 27. letkice tečaja francoskega jezika; 13.15

Ljubitelje pudinga vabi danes na brezplačno polizkušnjo

Glasbeno-literarni večer ob priliki obitve invalidskega tedna. Četrtek dne 17. VII. v veliki dvorani Slovenske filharmonije. Program izvajajo naši priznani umetniki — člani slovenskega narodnega gledališča. Vabljeni zlasti invalidi in vojne žrtve, katerim je prireditelj namenjena. 4468-n
Terenska organizacija Zveze borcev terena »21 talcev« bo skupno z ostalimi množičnimi organizacijami priredila v počastitev Dneva vstaje svečano akademijo, ki bo 18. julija ob 20. uri v dvorani Senjakovega gledališča (Mestni dom) z naslednjim sporedom: 1. Himna, 2. Slavnostni govor (govorja: tov. V. Karla P. Plahor: Koronacija (zbor s spremljavo orkestra), 4. Mile Klopčič recitira dve svoji pesmi, 5. Čuden Drago zaveje solo ob spremljavi klavirja, 6. Oskar Dannon: Zastava Partije (zbor s spremljavo orkestra), 7. Nazor: »Najprej« (recitira tovariš kapetan Vrhuno Janež), 8. Dve prikaza iz Tugomera (recitira Alja Tkačeva), 9. Ciril Pregelj: Mlada garda (zbor s spremljavo orkestra), 10. Karl Pahor: Komandant Stane (zbor s spremljavo orkestra), Pevske točke bo izvajal zbor Obličicev pod vodstvom tovariša Marulja ob spremljavi orkestra JLA pod taktirko tovariša kipešana Stjepana Dieska. Vabljeni vsi!

BISKVITNIH PUDINGOV
Pester spored slovenske solistične in orkestralne glasbe: 14.00 Igra Zvez zapoved za sezono ali za salno, Varga Janež, brivski pomolci; Dolnja Ljubljana, Prešernova ulica 2. 9649-9
ZDRUŽENJE GOSTINSKIH PODJETIJ okraja Ljubljana-okolica, Hrenova ul. 11, išče gostinske strokovnjake, ki je veziran v finančni stroki, da inštrukcije na terenu s takojšnjim nastopom. Prošnje poslati na gornji naslov. 9653-1
IŠČIMO OSKRBNIKA za poštiniški dom na Bledu. Nudimo brezplačno stanovanje in primerno nagrado. Prednost imajo upokojenih otrok. Ponudbe poslati na oglasni oddelk — »Sloben in vesten«. 9654-1

KINO
LJUBLJANA — Kino »UNION«: ameriški film: »Plamen in puščica«. Tednik. — Predstavi ob 18.15 in 20.30.
Kino »SLOGA«: ameriški film: »Cheyenne«. Tednik. Predstavi ob 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih ob 17. dalje.
Kino »TIVOLI«: nastop plesnega Makedonskega ansambla.
Kino »BEZIGRAD«: francoski film: »V Parizu«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 19.30 dalje.
Kino »TRIGLAV«: ameriški film: »Bojevit O'Flynn«. Tednik. Predstavi ob 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic od 17. dalje.
Kino »SISKA«: ameriški film: »Cheyenne«. Tednik. Predstavi ob 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic od 17. dalje.
»DOM MILICE«: ameriški film: »Bojevit O'Flynn«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 18.30.
KAMNIK: mehiški film: »Biser«. DOMŽALE: angleški film: »Rumeni metulj«.

MALI OGLASI
STROJNI KLJUČAVNICAR s šoferskim izpitom dobi zaposlitev v strojnem podjetju Varšek v Domžalah. 9625-1
KUHINJSKO KREDCO prodam tudi samo za bone. Kumanovska ulica 21 (polg. Streliške ulice št. 30). 9630-4
SPALNICO iz mehkega lesa in kuhinjo, solidna izdelava, ugodno prodam. Guncje 19, St. Vid nad Ljubljano. 9632-4
VISOKOTLACNI VARILNI APARAT kupi mehanična delavnica »Vrška Stane, Kolodvorska ulica št. 17. 9629-5
PRODAM elektromotor 5,5 ks s 25 m kabela, električni valnik za 50 jaje s pripravo za ogrevanje piščancev, težki voz (parizar), raztegljivo mizo s 4 stoli, mizo za namizni tenis (zložljiva), Tav-čar Feliks, Vodice nad Ljubljano. 9633-4
IŠČEM MESTO komercialista ali računovodje. Naslov v oglasnem oddelku SP. 9668-1

PLANINSKO KARTO JULIJSKE ALPE
kupujte v Planinski zvezi Slovenije LJUBLJANA!

KOVINSKI SERVIS — CELJE
obvešča vse svoje cenjene odjemalce in dobavitelje, da se je po nalogu PV LRS preimenoval v

„TEHNOMETAL“
VELETRGOVINA S TEHNIČNO ŽELEZNIKO IN KOVINSKIMI IZDELKI
CELJE — Mariborska cesta 13
Telefon: 112 — Brzojavni naslov: »Tehnometal« Celje
Poštni predal: 88 — Tek. rač. pri NB Celje št. 620-64112-0

Z ozirom na reorganizacijo dosedanjega poslovanja servisov bomo v bodoče kot veletrgovina imeli v zalogi poleg tehničnih predmetov tudi vse kovinske predmete široke potrošnje. — Na zalogi imamo in Vam lahko takoj dobavimo v vsaki količini vse vrste orodja, armatur, stavbenega okovja, klinastih jermenov, pogonskih jermenov, bakrenih izdelkov, medenastih izdelkov, l. t. d. Poleg gornjega pa tudi stalno izpopolnjujemo našo zalogo s kvalitetnimi kovinskimi izdelki domačega in zamejskega porekla, ki so Vam na razpolago po najnižjih dnevnih cenah. Vsem dosedanjim odjemalcem in prav tako vsem podjetjem široke potrošnje ter kmetijskim zadrugam se priporočamo tudi pod novim naslovom za odjem v dosedanjem obsegu.

DRVARNICO, skoraj novo, 4x6x6, ugodno prodam zaradi pomanjkanja prostora. Lenček, Domžale št. 17. 9622-4
ENOLETNEGA OVČARJA prodam. Celovška 246. 9643-4
DINAMO ELEKTROMOTOR 4 KS v zelo dobrem stanju po nizki ceni prodam Kmetijska zadruga Mišnje, p. Izlake, Zagorje ob Savi. 9641-4
HRASTOVO SPALNICO, — malo rabljeno — prodam. Štiridekla omara. Naslov v oglasnem oddelku. 9621-4
PRODAM MLIN na električni pogon. — Solkan, IX. Korpus 124. 9606-4
INVALIDSKI TRICKELJ na ročni pogon, nov, ugodno naprodaj. Naslov v ogl. odd. 9617-4
AVTO, mali, v dobrem stanju — kupim. Naslov v podružnici Sl. por., Kranj. 9695-5
PRODAM tri kadi po 900 l, stiri sode po 600 l, pokrov z vijakom pritrjen iz hrastovega lesa, malo rabljen. Kogovšek Jože, Bohinjska Bistrica. 9587-4
PRODAM luč za obešanje »Wih-ha Lux« in zidni ventilator. — Naslov v oglasnem odd. 9685-4
PRODAM motorno kolo s priklopnico »Harley Davison« — 1200, dve gumi 750-18. Rimska št. 17. 9322-4
ZAMENJAM stanovanje, primerno za obrtnika. Naslov v oglasnem oddelku. 9619-9
PREKLICUJEM izgubljeno sindikalno knjižico št. 9274 na ime Bugar Vera, iz Podrečja, za neveljavno. 9658-11
SPOSOBEN BRVSKI POMOČNIK, neozbejen, z dolgoletno prakso, išče zaposlitev za sezono ali za stalno. Varga Janež, brivski pomolci: Dolnja Ljubljana, Prešernova ulica 2. 9649-9
ZDRUŽENJE GOSTINSKIH PODJETIJ okraja Ljubljana-okolica, Hrenova ul. 11, išče gostinske strokovnjake, ki je veziran v finančni stroki, da inštrukcije na terenu s takojšnjim nastopom. Prošnje poslati na gornji naslov. 9653-1
IŠČIMO OSKRBNIKA za poštiniški dom na Bledu. Nudimo brezplačno stanovanje in primerno nagrado. Prednost imajo upokojenih otrok. Ponudbe poslati na oglasni oddelk — »Sloben in vesten«. 9654-1

UMRLI
Slovenska avtopromet Ljubljana sporoča žalostno vest, da je nenadoma umrl njen dolgoletni sodelavec tov. JAKOPIN ANTON. — Vesnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu. — Slovenska avtopromet SAP Ljubljana, Središka ul. št. 13. 4456-a
Sindikalna podružnica Slovenija avtopromet Ljubljana sporoča žalostno vest, da je njen član tovariš JAKOPIN ANTON nenadoma umrl. — Dobra tovariša bomo ohranili v trajnem spominu. — Sindikalna podružnica Slovenija avtopromet SAP Ljubljana. 4451-a
Osnovna partijska organizacija Slovenija avtopromet SAP Ljubljana sporoča žalostno vest, da je njen član tovariš JAKOPIN ANTON, Dobra tovariša bomo ohranili v trajnem spominu. — Osnovna partijska organizacija Slovenija avtopromet SAP Ljubljana. 4458-a
Po mračni bolezni je prenehala naša ljuba sestra in teta ORAZEM MARIJA. Pogreb bo v četrtek 17. julija ob 15.30 z Zal — Andrejeve mrliske vezi, Zalujoci sestri in brat ter družine Oražem, Crnač in Klimek. — Ljubljana, 15. julija 1952. 4463-a
Po težki bolezni je prenehala bihi blago srce naše dragice zene, mame, stare mame MARJETE PETRIC. Pogreb blage pokojnice bo v četrtek 17. julija ob 18 iz hiše žalosti na pokopališče v Borovnici. Zalujoci mož Ivan, sinova Ivan in Anton, hčeri Josipina por. Drašler, Greč, sinah Polid in Anu, zeta Josko Drašler, vnuki Joži, Lojzi, Toni, Gašper, vnukinja Poljka ter ostalo sorodstvo. Borovnica, 16. julija. 4454-a
Naznanjamo žalostno vest, da nas je nenadoma iz vedno zapustila naša ljubljena TONČKA FAHOR TOJ. DOBROTA. Pogreb bo v četrtek 17. julija ob 15 z Zal, iz Nikolajev mrliske vezi. — Zalujoci: mož Franjo in hčerka Branka, mama, brate in sestre ter ostalo sorodstvo. 4472-a
Dne 16. julija nas je po dolgi, težki bolezni zapustil naš mož in oče JOŽE D. FORNA. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 18. julija ob 18 iz hiše žalosti na pokopališče v Rajhenburgu. — Globoko Zalujoca žena Marija, hčerka Beria, zet Janež in ostalo sorodstvo. — Rajhenburg, Celje, dne 16. julija 1952.

„MOCCA“
Ljubljana, Puharjeva 3
ZAHVALE
Ob bridki izgubi mojega sina PETRA RAZPRETA se zahvaljujemo arvo podjetju »Servis« Javornik, arg. podjetju in sindikalni podružnici Rožca — Jesenice, domačemu gasilstvu za častno spremljevanje in vsem darovalcem vencev in cvetja. Zalujoci oče, brata in sestre. Bistrica, Podbrezje, 4444-a
Vsem, ki so našo ljubljeno ženo, sestro, teto in svakinjo IVAN-KO KLEMENC ROJ. BIZJAK spremljali na zadnji poti in z nami sočustvovali, kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja se iskreno zahvaljujemo. Vsi ostali. Grobišče, Ljubljana. 4448-a
Vsem, ki ste sočustvovali z nami, spremljali na zadnji poti in darovali cvetje na grob našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta KARLA ZUBALICA, iskrena zahvala. Družina Zubalici in ostali. 4428-a
Ob težki izgubi mojega ljubljenega moža FRANCA NARTNIKA, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste iskreno sočustvovali in ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujem Graus — IMM — Uprava centr. obratov, Ljubljana, za darovane vence in vsem uslužbenecem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, ter mi ob težki izgubi izkazali svojo naklonjenost. Zahvala tudi duhovščini za spremstvo na njegovi zadnji poti. — Zalujoca žena Marija Nartnik. 4455-a
Vsem, ki ste spremljali našo ljubljeno mamo in ženo CEČIČKO in njeni družini, kakor tudi vsem darovalcem cvetja, prisrčna hvala. Posebna zahvala župniku Pučljui in pevskemu zboru. Zalujoci, 4438-a
Vsem prijateljem in znancem, ki ste našega dragega atka profesorja IVANA MASLJA, gimnazijskega direktorja v B., v tako STA sprejme industrijsko podjetje v okolici Ljubljane. Predpogoj večletna praksa, perfektno obvladanje srbohrvaščine in nemščine. Ponudbe poslati pod »Textil« na ogl. odd. 9570-1

KOLEKTIVI PODJETIJ IN USTANOV TER TERENI MESTA LJUBLJANE
Kulturno prosvetna društva iz Ljubljane prirede na praznik Dneva vstaje izlete v partizanske kraje. Vabimo vse kolektive in terene, da se pridružijo tem izletom. Izleti so naslednji:

1. Delavsko kulturnoprosvetno društvo »Svoboda-Moste« priredi izlet v Kočevski Rog z avtobusi. Odhod iz Ljubljane je v soboto dne 19. 7. 1952 ob 16. uri iz Predovičeve ulice. Povratek v nedeljo. Prijave se sprejemajo v Kemični tovarni (tov. Povh), v tovarni Saturnus (tov. Bregant) in pri tov. Babniku v Predovičevi ulici.
2. Delavsko kulturno prosvetno društvo »Svoboda-Brdo« priredi izlet na Rab z vlakom. Odhod iz Ljubljane 20. 7. ob polnoči, povratek v ponedeljek. Prijave se sprejemajo v Opekarni na Brdu.
3. Kulturno prosvetno društvo »Jože Mazovec-Vevče« priredi izlet na Rab dne 20. 7. 1952 z vlakom. Odhod iz Ljubljane ob polnoči. Prijave se sprejemajo v Papirnici Vevče.
4. Kulturno prosvetno društvo »Hinko Smrekar« priredi izlet v Cerkljo z vlakom. Odhod iz Ljubljane 22. 7. 1952 ob 5.15 uri. Prijave se sprejemajo vsak dan od 16. do 18. ure v društvenih prostorih, Galsiška 17.
5. Kulturno prosvetno društvo »Oton Zupančič«-Tobačna tovarna priredi izlet v bolnico »Franja« z avtobusi. Odhod iz Ljubljane 20. 7. 1952. Nadalje priredi društvo izlet k Urhu pri Ljubljani. Na ta izlet vabimo kolektive in ostale. Prijave se sprejemajo v Tobačni tovarni, kjer prejmete tudi ostala pojasnila o izletih.
6. Kulturno prosvetno društvo »Ivan Rob« priredi izlet na Vrhniko, kjer bodo obiskali grob pesnika Ivana Roba. Odhod iz Ljubljane dne 21. 7. 1952. Prijave se sprejemajo v društvenih prostorih na Karlovski cesti.
7. Kulturno prosvetno društvo »Jože Moškrčič« priredi izlet k Urhu in v Dobrunje. Odhod iz Ljubljane 22. 7. 1952 ob 11. urizpred palače Grafike, Masarykova 14. — Prijave se sprejemajo v društvenih prostorih Masarykova 14. IV. nadstropje.
8. Kulturno prosvetno društvo »Milan Majcen«-St. Vid, priredi z organizacijo ZB izlet na Toško čelo in tkašico. Odhod iz St. Vida dne 22. 7. 1952. — Prijave se sprejemajo v društvenih prostorih, Prosvetni dom St. Vid.
9. Kulturno prosvetno društvo »France Prešeren«-Trnovo priredi z organizacijo AFZ in pionirskimi odredi izlet na Orle. Odhod iz Ljubljane 22. 7. 1952. Prijave se sprejemajo v društvenih prostorih, Korunova ulica, Trnovo.

Ivo Porenta - Vojko

Kokrški odred v boju z Nemci, ledom in snegom

Ali ste že kdaj doživeli planinsko jutro na Košuti ali na Stolu? Ali kjerkoli na Karavankah, odkoder ste s pogledom lahko obljeli Gorenjsko in Korosko? Čudovita je naša zemlja.

Ko se danes vračam v ta svežani mir, v kraljestvo gamsov in divjega petelina, mi misli spet in spet unajajo nazaj v težka leta narodnoosvobodilnega boja. Vsa vrh od Jesenic do Kamnika ima svojo zgodovino in je nema prava krvavih borb, herojskih dejanj in nadčloveških naporov borcev Kokrškega odreda.

Z Dobriče nad Trzicem si lahko videl vse operacijsko področje tega našega odreda. Na severozahodu Savo, ki se je prikazala pri Zirovnicah; če si jo ob levem bregu spremlja do Kranja, zavil potem v levo na cesto Kranj-Jezersko in se, v Kokri povzpel na Kravace, si že obhodil zahodno in južno stran sektorja. S Kravaca si šel po grebenih čez Kaški greben, Grintovec in Kočno do Mrzle gore, kjer si se lahko rokoval z partizani z onstran Karavank — borci Koroskega odreda, ki so te potem spremljali na poti čez Košuto, Begunjsico in Stol do Belšice. Če pa si hodil po kurirski poti z Jesenic s kurirji I. bataljona, so te na cesti Trzic-Ljubelj že oddali borcem II. bataljona, ker je njihov teren segal le do tu. Če si pot nadaljeval, si prišel na cesti Kranj-Jezersko v okolje III. bataljona, ki se je raztezalo čez Kravac do Kamnika. Zelo razsežen teren in od Nemcev dobro čuvan, kajti omenjeni cesti in železniška proga Ljubljana-Jesenice-Celovec so bili za sovražnika življenjsko važni objekti.

Ce danes primerjam nemške in naše silo ter tehnično opremo, se samo čudim, da smo v tedu planinar, v skalah, snegu in ledu vzdržali vse ofenzive, s katerimi so Nemci hoteli očistiti ta teren partizanov. Niso bili redki primeri, da je bataljon stovdajstih mož ha-kal po trideset tisoč Svabov, in se je taktika hajkanja spreminjala kar po letnih časih.

Toda nevarnost nam ni pretila samo od nemške številčne premoči. Nevarnost gora je bila čestokrat še večja. Proti kamenju, megli in snežnim plazovom ni osebna hrabrost dosti pomagala. Strahotnim naravnim silam se je bilo treba izogniti. V hajki pa smo tvegali tudi najdržnejše pokizuse: poleti smo se prebijali v skalah brez vrvi in klinov, pozimi pa v snegu in ledu brez derž in cepinov. Tropi divjih koz so zmajevali z glavno, ko se je bataljon vzpenjal le po njim znanim stezičam.

Zato pa smo vzljubili planine in se danes spet vračamo v njihovo varstvo. V najtežjih preizkušnjih slovenskega naroda so nam bile drugi dom in smo v njih našli tolažbo. Te gore, ki so živele in še žive svoje posebno, čudovito tiho in samotno življenje, so nam bile v težkih trenutkih v oporo. Veliko smo jim dolžni!

Zima 1944—1945. Beograd je bil že osvobojen, mi pa smo še vedno preživljali prav take čase kakor leta 1943.

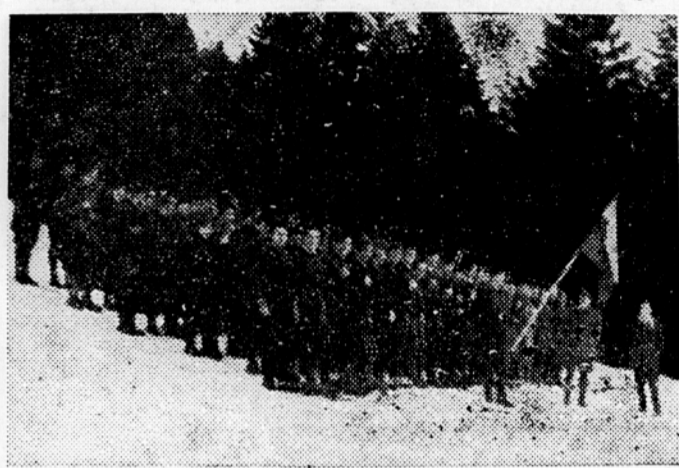
V taborišču pod Dolgimi nji-vami nad Trzicem, kjer smo že tretji dan zasilno prezimovali, je bilo nenavadno živahno. Padala so rezka povelja, slišalo se je ropotanje loncev in kotlov in podirali smo šotore, pokrite s težko snežno odejo. Vse pripravne so kazale, da se bataljon pripravja na odhod.

Kurir štaba odreda nam je prinesel odredbo za premik z doseganjih položajev nad Trzicem na sektor I. bataljona pod Stolum. Prinesel je tudi vest, da 18.000 Nemcev hajka okoli Loma in da nameravajo očistiti prostor med Ljubeljem in Jezerskim. Za tem poročilom so prihajala nova; obveščevalci z

vseh strani so javljali o premikih Svabov. Cesta Trzic-Ljubelj in Trzic-Puterhof je bila polna Nemcev. Kolona več tisoč mož se je pomikala proti Dolgim njivam in našim položajem. Treba je bilo hitrih in odločnih ukrepov.

Ko se je bataljon z mrzlično naglico pripravil na odhod, je štab bataljona, ki so ga takrat sestavljali Lenart, Jaka, Lord in jaz, sestavil na t. za takojšen umik proti Stolu. Intendant Musar je stlačil še zadnje krompirje v nahrbtnike in že smo krenili.

Zabredli smo v cel sneg! Snežiti je prenehalo že zjutraj; zdaj, popoldne pa je od nekod pogle-

Kokrški odred

dalo blede, mrtvo sonce. Golo, sivo in žalostno drevje nas je spremljalo ob vsej poti, za nami pa se je vila globoka izdajalska gaz.

Pod večer smo prispeli do dveh večjih drvarskih koč in sklenili, da si tu oddahnejo in skuhamo večerjo. Po petdeset se nas je zbralo v eni koči, kjer smo si na tleh poiskali vsak svoj prostorček. Zakurili smo »brezdimne« ogejnje, kakršne je bil v navadi na Gorenjskem že od leta 1941, kuharji pa so že kuhali najpreprostejšo in tečno partizansko jed — zmes krompirja in moke.

Obveščevalci so se vrnili in povedali, da so se Svabi ustavili v Puterhofu in da smo brez nevarnosti. Lenart je postavil straže in razposlal patrulje, jaz pa sem borem prebral najnovejša radijska poročila. Potem nam je v prijetnem pomenu mineval čas. Odločili smo se, da bomo tu prespali, zjutraj pa krenili proti Kofcam in zvečer že prekoračili cesto Trzic-Ljubelj.

Toda prišlo je drugače. Zjutraj ob štirih je počil strel, nato še eden in za njim se je usul rafal iz »šarčar«. V trenutku smo bili pokončni in planili k vratom. Toda bila so samo ena in še tista ozka, nas pa je bilo petdeset. Med splošnim previranjem smo se znašli pred kočjo. Pokanje pri spodnji straži se je stopnjevalo in postopoma bližalo. Komandant je dajal odločna povelja komandirjem čet. Njegov glas je bil v domači izreki, ki se mu je povračalo v razburjenih trenutkih, čudno trd in kričeč.

Umaknili smo se kakšnih dvesto metrov više na rob, kjer smo imeli boljše položaje, in smo čakali. Streljanje je prenehalo in straža se nam je pridružila. Pogrešali smo le intendanta Musarja. Končno se je tudi ta pojavil. Z enim skornjem na nogi in z drugim v roki je prisopihal po bregu. Do kolena se je pogrezal v sveži sneg, boso nogo pa je dvigal smešno visoko. »Hudičak, je začel. »Ce ne bi bil potegnil z mesta sto kilometrov na uro, bi me bili živega ujeli.« »Kaj si pa počel?« sem ga po-baral. »I kaj, skornjem sem iskal, nekdo mi ga je skrjal za strešni tram.« Je nadaljeval in se ozrl: »Mislim, da je bil tale,« je po-

kazal na Marjana, komandirja prve čete, ki se je hudomušno mruzel. Lord pa mu je pogrknjajoč, resno in spoštljivo dejal: »Komanda je bila, da je treba spat oblečeni in obuti!«

Nismo nadaljevali, kajti Svabi so spet besno navalili. Približevali so se nam v »strelcih« in streljali z vsem avtomatskim orožjem. »Tem bo zmanjkalo municije, še preden pridejo do nas,« se je pošalil mitraljezec Tine, močan, neroden fant.

Napad smo odbili! Potem je bil nekaj časa mir. Toda ura je bila šele sedem. »Ej, danes bo dolg dan,« je pripomnil komandir Jože, ko sem obiskal polo-

poslužili zadnje možne rešitve. Severna stran Košute ni bila označena v operac. načrtih nemškega oficirja, kajti v tem času je bila neprehodna. Prav tu smo hoteli tvegati

Z jurisem smo prebili najšibkejšo točko obroča in brez večjih težav prišli na sedlo Skrbine. Se vedno je snežilo. Otapali smo zamrzle kline in varovalno žico, potegnili še eno vrvo ter se v snegu in temi pričeli spuščati. Najtežje je bilo z ranjenci. Toda brez vseh sodobnih reševalnih priprav smo nalogo zadovoljivo rešili. Treba je bilo pač poguma!

Zdaj nam je šlo hitreje. Plazov ni bilo, sneg, ki je še vedno padal, pa nam je bil zaveznik, ker je sproti zakrival našo gaz. Pri prvih hihah v dolini Srednjega Kosa smo se ustavili. Z Gorenjske smo torej prišli na Korosko. Pri prijaznih koroskih Slovenceh, ki so nas sprejeli odprtih rok, smo premočene, lačne in na smrt utrujene borce razmestili po vodih in četah v hiše. Tretja četa je prevzela »osiguranje«, postavila straže in razposlala patrulje, štab bataljona pa je s komandirji čet napravil načrt obrambe za primer napada. Bili smo soglasni v tem, da je naša glavna naloga ugotoviti taktiko, načrt in kretanje Nemcev, ko bodo ti zjutraj opazili, da smo se prebili iz obroča. Edini smo si bili v tem, da je naloga težka, posebno ker se patrulja, ki naj to ugotovi, ne sme vračati po poti proti Skrbini (zaradi morebitne nemške zasede), temveč po ledeniku vrh Košute.

Odločil sem se, da patruljo popeljem sam, ker mi je bila okolica poznana in sem se razpoznal v ledu in snegu. Dežurnim sem naročil, naj me prebudi ob petih zjutraj, potem pa sem legel na klop k počitku. (Se nadaljuje).

Med Jugoslovanskimi strelci je bil najboljši Stevan Praunhart s 509 krogi.

Jugoslovanski strelci so kot moštvo dosegli boljše rezultate kot leta 1949 v Buenos Airesu, kjer so bili drugi v tej disciplini.

Obnovljeno strelišče v Ljubljani

Prihodno nedeljo, 20. julija bodo strelci praznovali 390. obletnico prve strelske tekme in uspešnost prvega strelskega društva v Ljubljani, ki je ob enem najstarejša športska organizacija v državi. V počastitev tega dne bo Mestni strelski odbor Ljubljane odprl obnovljeno strelišče na Dolenjski cesti.

Slovenost bo združena z velikimi strelskimi tekmami, ki se jih bodo s svojimi moštvii udeležili gostje iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Skoplja, Titograda, Trsta,

Telesnovzgojno društvo Selnica ob Dravi je v nedeljo na letnici tečajevski pred Ljudskim domom pričelo svoj prvi veliki povojni tečajevski nastop. Poleg domačih tečajevcev so sodelovali tudi člani TVD Zelnicev (Maribor), Maribor I in Mariborska tečajevska tovarna ter vojaška sodba iz Maribora.

Pred nastopom so tečajevci v povorki krenili skozi vas, kar je vzbudilo veliko zanimanje med ljudmi, tako da jih je več sto pobeglo na tečajevske. O programu in vlogi telesnovzgojnih društev na vasi je spregovoril predsednik TVD Selnice, za tem pa se je začel spored, ki je obsegal 14 točk. Najprej so selnički pionirji zaplesali krogo. Čeprav se jim je poznalo, da niso navajeni gledalcev, so se kar dobro odrezali. Člani in članice ter mladinci TVD Selnice so z raznimi prostimi vajami dokazali, da so se resno pripravljali na svoj prvi nastop. Spored so izpopolnili člani TVD Partizan Zelnicev in Maribor I z vrhunskimi vajami na drogu, krogih in na bradiji, a čimer so želi

splošno priznanje. Prikazali so tudi težke vaje na konju z ročajem. Nastopile so še članice ležičarje na dvojnišnih bradiji, v partnerni vadbi in z žogami, članice TVD Partizan MTT pa so izvedle proste vaje s kijii.

Nastop je v glavnem uspel, kar je pripisali temeljnim pripravam domačev in razumevanju mariborskih telesnovzgojnih društev. Zato bo potrebno, da tudi v bodoče mestna društva šimbolj pomagajo pri razvoju telesne vzgoje na vasi. Kjer se res ljudem mnogo zanimanja. Kakor so zelnički tečajevci hvaljevali za to pomoč, tako bodo tudi ostala sodelovalna društva pozdravila sodeležnike med mesiom in vasjo.

»Partizan«, mestni odbor za telesno vzgojo Ljubljana poziva vse članice članice, mladince in mladince ter pionirje in pionirke ljubljanskih telesnovzgojnih društev, da obvezno sodelujejo pri proslavi »Dneva vstaje« 22. julija, in to pri paradi dopoldne in pri nastopu popoldne. Podrobna navodila dobite pri društvih.

Centralna športska ambulanta v Ljubljani bo zaprta od 4. avgusta do 20. avgusta. Opozorjamo vsa društva in športnike, da pridejo na pregled pred tem časom — pregledi vsak torek in petek od 17 do 20.

Ali menite, da bi bilo koristno, da ravnatelj o tem obvestim? Manuški ne odgovori. Dvigne slušalko, zavrti neko številko in naglo z jeznim glasom ne vem s kom govori. Končno odloži slušalko in se mi nasmehne, kakor bi hotel reči: »Vse je v redu!«

Tovariš Manuški, otel bi vam povedati, da rajši zapustim Sovjetsko zvezo, če nimajo zaupanja vame... Za družje je nadzorovanje razumljivo... toda za nas... Privikrat govorim o odhodu iz Sovjetske zveze.

V mojo sobo so spet prišli: znova se je pojavilo dvesto rubljev, a ne na prejšnjem mestu; dali so jih v omaro. Nobene moči več nimam, da bi se razburjal: toliko Kimi podobnih žensk je, ki imajo navado in morda celo ukaz, da tako ravna. Vsako razburjanje je tu odveč.

Na finskih bojišču se je položaj izboljšal. Druga za drugo so bile porušene utrbe Mannerheimove črte. Sovjetske sile so zavzele otok Kolivisto, ki brani vhod v Viborski zaliv.

Med Sovjetsko zvezo in Finsko je bil sklenjen mir. Kuusinen je odpotoval v Leningrad, rodila se je nova, karelo-finska republika. Zapustili smo naše stare poslopje Kominterne in se preselili v drugo, trikrat večje, ki so ga zgradili tu v bližini. Sedaj imam prostore v četrtem nadstropju, v bližini Geroeja na eni in Gottwald na drugi strani. Tega na hodniku često srečujem. Hodi sključen kot mesecnik. Pravijo, da izredno dobro piše in da prav tako izredno čez mero piše...

ENRIQUE CASTRO DELGADO

TAJNO ZIVLJENJE KOMINTERNE

12 Kako sem izgubil vero v Moskvo

Tukaj sem spoznal precej ljudi. Ne poznam samo uradnih sečov pisarn, ampak tudi iste ljudi neopredeljene položaja, ki imajo za kulisami isto, če ne še večjo veljavo kot prvi. Poznam predstavnike tujih komunističnih partij, tuje šefe, načelnike različnih sekcij... In na videz poznam tudi nekaj ljudi hudo resnega in zelo skrivnostnega videza, ki prihajajo v Kominterno in odhajajo iz nje, ne da bi jim bilo treba pokazati dovornilnosti. O njih si je zelo težko usvariti kakšno mnenje... To so ljudje, za katere je težko ugotoviti, ali ukaze dajejo, ali jih sprejemajo in izvršujejo.

VODITELJI

Dimitrov je na videz očetoovski in človeški. Manuški je na videz prijeten, človeški, veseljak s smilom za humor.

Togliatti je na videz dober človek, je na kame-nito brezčutnost, ki mu pokriva obraz.

Marty je na videz nekoliko strčene.

Pieck je po videzu blag človek, ki govori neumnosti.

Florin je po videzu tepec.

Kuusinen je na videz senca človeka.

Gottwald je na videz človek, ki piše prevč likerjev. Diaz je na videz ponižen človek.

Dolores Ibaruri je na videz ženska, ki je podvržena krizam mistelizma.

Kopeciki je predstavnik češkoslovske komunistične partije. Kot človek je izredno simpatičen. Precej opravlja ima s tem, da išče besede, ki zbujajo bučen smeh njegovih tovaršev.

Predstavniki francoske komunistične partije je star metalurški delavec, pravi pravcati velikani, ki nikoli ne odpre ust in nikoli nicesar ne dela. Marty govori in dela za vso Francijo.

Predstavniki italijanske komunistične partije je skromen, resen, ljubezniv človek; njegova edina napaka je v tem, da vedno, ko omeni Italijo, nelzoglavno namigne na gospodarsko krizo fašizma in na njegov skorašnji padeč.

Ulbricht, predstavnik nemške komunistične partije, je pravi tiranski in ignorantski Prus. On na vseh sestankih največ govori, a ga nihče ne posluša. Navadno je dobesedno ponavlja, kar sta prej povedala Dimitrov in Manuški.

Nato so še predstavniki manjših partij, za katere se nihče niti najmanj ne meni in ki se z dolgočasno sprehajajo po tihih hodnikih Kominterne.

POVSOD PRICUJOCE OKO

Zgodilo se mi je nekaj izredno neprijetnega, kar mi da mnogo misliti. V ravnateljstvu hotela imajo ključce vseh sob: v tem hotelu je neka Kina, Rusinja, poročena

Ugodna sodba o naših nogometaših

Helinski, 18. julija. Finsko časopisje zelo ugodno ocenjuje večerajšjo igro naše nogometne reprezentance z Indijo. »Jugoslavija je za sedaj prvi zadnji kandidat za eno izmed kolajnih« piše časopis »Huffwolds Blade«. Komentar je navdušen nad igro Zebeca, ki je dosegel štiri izredno lepe gole. Za neki strel Mitča v prvem polčasu pravi, da je skoraj zlomil prečko v vratih.

Dopisniki inozemskih časopisov so v svojih poročilih zelo dobro ocenili igro našega moštva. Nogometni komentator pariškega časopisa »L'equipe« piše, da je z Jugoslavijo treba resno računati. Foročevalci italijanskega časopisa »Tutto Sport« pravi, da je večerajšnja igra Jugoslavije napravlja nanj izreden vtis. Sportni komentator časopisa »Politiken« iz Koda danja je poročal, da so Jugoslo-

vani svojo igro zelo poenostavili in da so sedaj učinkovitejši kot so bili prej. Glede ostalih tekem se časopisi strinjajo, da so favoriti zasluženozmagnali, da pa so morali zastaviti mnogo truda. Časopis »Sozialdemokraten« piše, da je bila ZSSR najbolj daleč od zmage in da bi Bolgari skoraj ugnili sovjetsko upanje za osvobodje zlate kolajne na olimpijskem turnirju. Sovjetsko moštvo je premagalo bolgarsko reprezentanco 2:1. Bolgari so dosegli prvi gol. Isti časopis piše, da so Rusi pokazali dobro, toda povprečno igro. Igrajo zelo ozter in celo surov nogomet brez mnogo kombinacij. Najboljši njihov igralec je slednji napadec Bobrov. »Helinski Sanomat« poroča, da so Madžari na tekmi proti Romuniji pokazali prvotrsni nogomet.

DRŽAVNO PRVENSTVO V TENISU

Winterhalterjeva ali Lovrečeva

Značilnost tretjega dne tekmovalne za državno prvenstvo v tenisu v Zagrebu je ta, da so bile borbe nenavadno hude in dramatične. K zanimivejšemu tekmovalju je pripredalo tudi hladnejše vreme, medtem ko je prva dva dni huda vročina precej utrudila udeležence prvenstva.

Tekmovanje med mladinkami bo danes končano, in sicer s finalnim dvobojem Mariborčank Winterhalterjeve in Lovrečeve. Prva je v igri z Milojkovičevco začela zelo slabo, v drugem in tretjem nizu pa se je znatno popravila in zasluženozmagnala. S svojo izredno borbeno in ofenzivno igro se je izkazala Lovrečeva, ki je brez večjih naporov premagala mladinsko prvakinjo Srbije Genčičevco. Rezultati večerajšnjih tekem so tle:

— Mladinke — posamezno: Winterhalter : Milojkovič (B) 6:5, 6:2, 6:2;

Lovrec : Genčič 6:4, 6:2; članice: Moganović (Opatica) : Laszlo (B) 6:3, 9:7; Krstonošić (N. S.) : Mesarović (B) 6:2, 6:1; mešanl pari: Razboršek, Maire : Genčič, Nešič 6:1, 6:2; Crnadak, Brixly : Zamanja, Cebular (LJ) 6:3, 6:3; Laszlo, Laszlo : Slana, Trop (MrB) 6:6, 6:3; moške dvojčce: Ristič, Nikolai (B) : Razboršek, Cebular 6:1, 6:2; Palada, Petrovič : Ružič, Tužilović w. o. Milojkovič, Pavlovič : Jakšič, Tomljanović 6:2, 6:3; Legenstein, Jagec : Miletič Keretič 6:2, 3:6, 6:1; mladinski pari: Bergant, Ogrin : Fucinar, Lovrec 6:4, 6:4; Tomljanović, Jakšič : Bačič, Rizvanbegović 4:6, 6:2, 6:3; mladinci posamezno: Jagec : Ogrin 6:1, 6:4; Tužilović : Skrbič 6:3, 4:6, 6:4; Tomljanović : Ristič 6:3, 6:3; člani: Panajotović — Pavlovič (oba B) 6:0, 6:2; dvoboj Brixly : Plebevič je bil zaradi dežja prekinjen pri stanju 7:5.

Dunajski plavalci v Ljubljani

V torek zvečer se je začel na Kolesiji plavalni dvoboj med domačo Ilirijo in najstarejšim dunajskim klubom »Erster Wiener Donauschwimmclub 1908«. V vseh disciplinah se je vodila ostra borba, razen v tekmovalju mladink, med katerimi so bile boljše Dunajčanke. Najbolj dramatičen potek dvo-boja je bil med Pelanom in Avstrijecem Schmitbergerjem na 100 metrov hrbtno. To disciplino je Dunajčan odločil v svojo korist šele na cilju, ko je bil le za zamah roke boljši od svojega tekmečarja. Rezultati so tle:

400 m prosto, mladinci: 1. Pirč 6:04,4; 2. Tomazič (oba L) 6:27,2; 3. Latzke 6:34,2; 100 m prsno: 1. Šiflar (L) 1:17,8; 2. Pelzer (D) 1:18,2; 3. Schuprni (D) 1:22,2; 100 m hrbtno: 1. Schmitberger (D) 1:14,5; 2. Pelan (L) 1:14,8; 3. Lehr (D) 1:26,1; 4x100 metrov prosto: Donauschwimmclub 5:32,8; Ilirija 5:35,4; mladinke, 100 m prsno: 1. Strassen 1:20,2; 2. Mickstein (oba D) 1:24,0; 3. Prohinar (L) 1:26,0 (nov slovenski pionirski rekord); 100 m hrbtno: 1. Strassen 1:34,8; 2. Zeman (D) 1:36,8; 3. Mickstein 1:39,6;

SVETOVNO PRVENSTVO V STRELJANJU

Jugoslavija na sedmem mestu

V torek je bilo končano tekmovalje za prvenstvo sveta v ekipni streljanji z vračsko puščico. Prvo mesto si je priborila Svica z 2601 krogi. Za njo so se zvrstile Švedska 2591, Norveška 2579, Argentina 2552, ZDA 2543, Finska 2537, Jugoslavija 2496 krogov. Za Jugoslavijo so se Francija, Zahodna Nemčija, Danska in Venezuela. Svetovni prvak v tej disciplini je Švicar Hollenstein, ki je dosegel 530 krogov. Drugi je Švicar Frestel s 527 krogi in Jackson (ZDA) s 527 krogi.

Med Jugoslovanskimi strelci je bil najboljši Stevan Praunhart s 509 krogi.

Jugoslovanski strelci so kot moštvo dosegli boljše rezultate kot leta 1949 v Buenos Airesu, kjer so bili drugi v tej disciplini.

Obnovljeno strelišče v Ljubljani

Prihodno nedeljo, 20. julija bodo strelci praznovali 390. obletnico prve strelske tekme in uspešnost prvega strelskega društva v Ljubljani, ki je ob enem najstarejša športska organizacija v državi. V počastitev tega dne bo Mestni strelski odbor Ljubljane odprl obnovljeno strelišče na Dolenjski cesti.

Slovenost bo združena z velikimi strelskimi tekmami, ki se jih bodo s svojimi moštvii udeležili gostje iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Skoplja, Titograda, Trsta,

Telesnovzgojno društvo Selnica ob Dravi je v nedeljo na letnici tečajevski pred Ljudskim domom pričelo svoj prvi veliki povojni tečajevski nastop. Poleg domačih tečajevcev so sodelovali tudi člani TVD Zelnicev (Maribor), Maribor I in Mariborska tečajevska tovarna ter vojaška sodba iz Maribora.

Pred nastopom so tečajevci v povorki krenili skozi vas, kar je vzbudilo veliko zanimanje med ljudmi, tako da jih je več sto pobeglo na tečajevske. O programu in vlogi telesnovzgojnih društev na vasi je spregovoril predsednik TVD Selnice, za tem pa se je začel spored, ki je obsegal 14 točk. Najprej so selnički pionirji zaplesali krogo. Čeprav se jim je poznalo, da niso navajeni gledalcev, so se kar dobro odrezali. Člani in članice ter mladinci TVD Selnice so z raznimi prostimi vajami dokazali, da so se resno pripravljali na svoj prvi nastop. Spored so izpopolnili člani TVD Partizan Zelnicev in Maribor I z vrhunskimi vajami na drogu, krogih in na bradiji, a čimer so želi

splošno priznanje. Prikazali so tudi težke vaje na konju z ročajem. Nastopile so še članice ležičarje na dvojnišnih bradiji, v partnerni vadbi in z žogami, članice TVD Partizan MTT pa so izvedle proste vaje s kijii.

Nastop je v glavnem uspel, kar je pripisali temeljnim pripravam domačev in razumevanju mariborskih telesnovzgojnih društev. Zato bo potrebno, da tudi v bodoče mestna društva šimbolj pomagajo pri razvoju telesne vzgoje na vasi. Kjer se res ljudem mnogo zanimanja. Kakor so zelnički tečajevci hvaljevali za to pomoč, tako bodo tudi ostala sodelovalna društva pozdravila sodeležnike med mesiom in vasjo.

»Partizan«, mestni odbor za telesno vzgojo Ljubljana poziva vse članice članice, mladince in mladince ter pionirje in pionirke ljubljanskih telesnovzgojnih društev, da obvezno sodelujejo pri proslavi »Dneva vstaje« 22. julija, in to pri paradi dopoldne in pri nastopu popoldne. Podrobna navodila dobite pri društvih.

Centralna športska ambulanta v Ljubljani bo zaprta od 4. avgusta do 20. avgusta. Opozorjamo vsa društva in športnike, da pridejo na pregled pred tem časom — pregledi vsak torek in petek od 17 do 20.

Ali menite, da bi bilo koristno, da ravnatelj o tem obvestim? Manuški ne odgovori. Dvigne slušalko, zavrti neko številko in naglo z jeznim glasom ne vem s kom govori. Končno odloži slušalko in se mi nasmehne, kakor bi hotel reči: »Vse je v redu!«

Tovariš Manuški, otel bi vam povedati, da rajši zapustim Sovjetsko zvezo, če nimajo zaupanja vame... Za družje je nadzorovanje razumljivo... toda za nas... Privikrat govorim o odhodu iz Sovjetske zveze.

V mojo sobo so spet prišli: znova se je pojavilo dvesto rubljev, a ne na prejšnjem mestu; dali so jih v omaro. Nobene moči več nimam, da bi se razburjal: toliko Kimi podobnih žensk je, ki imajo navado in morda celo ukaz, da tako ravna. Vsako razburjanje je tu odveč.

Na finskih bojišču se je položaj izboljšal. Druga za drugo so bile porušene utrbe Mannerheimove črte. Sovjetske sile so zavzele otok Kolivisto, ki brani vhod v Viborski zaliv.

Med Sovjetsko zvezo in Finsko je bil sklenjen mir. Kuusinen je odpotoval v Leningrad, rodila se je nova, karelo-finska republika. Zapustili smo naše stare poslopje Kominterne in se preselili v drugo, trikrat večje, ki so ga zgradili tu v bližini. Sedaj imam prostore v četrtem nadstropju, v bližini Geroeja na eni in Gottwald na drugi strani. Tega na hodniku često srečujem. Hodi sključen kot mesecnik. Pravijo, da izredno dobro piše in da prav tako izredno čez mero piše...

Tekme v košarki

Prvi dan olimpijskega turnirja v košarki so bili poleg že objavljenih izidov tekem doseženi še naslednji rezultati: Kuba : Belgija 59:51, Filipini : Izrael 57:48, Egipt : Turčija 64:45, Bolgarija : Svica 69:58.

Nadaljnji izidi. Romunija : Izrael 54:52, Kanada : Grčija 72:51, Italija : Turčija 49:37, Belgija : Svica 59:49.

Naši planinci v Makedoniji

Planinsko društvo Zelnicev Ljubljana je priredilo skupinski izlet v Makedonijo. Po ogledu Bitole, so se izletniki povzpeli na vrh Peristera (2800 m), od koder se nudi razkošen razgled do Egejskega morja, v albanske in grške gore tja do Olimpa, medtem ko se na podnožju razprostira na eni strani Pelagonska ravnina, na drugi pa Prepskano jezero.

Prave odčitke in najprijetnejše presenečenje je bilo letoviše Oteševu na Prepskanskem jezeru (850 metrov). Po bežnem ogledu Ohrida in Tetova so izletniki naskočili na vrh Sare-Turčin (2700 m). Tudi ta vzpon je bil bogato poplačan z lepimi razgledom.

V Sk